

महाराष्ट्र विधानपरिषद

दुसरे अधिवेशन, २०२२

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

बुधवार, दिनांक २४ ऑगस्ट, २०२२ / भाद्रपद २, १९४४ (शके)

(१) मुख्यमंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) उप मुख्यमंत्री		
(३) वने मंत्री		
(४) सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ४९

मौजे तासगाव (मुळीकवाडी) (ता.जि.सातारा) येथील साकव पूल बांधकामाची चौकशी करणेबाबत

(१) * १४६५२ श्री.शशिकांत शिंदे : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे तासगाव (मुळीकवाडी) (ता.जि.सातारा) या गावाचा आदर्श पंतप्रधान योजनेत समावेश असून या गावाचा विकास आराखडा तयार करून त्यानुसार गावाच्या मागासवर्गीय वस्तीमध्ये साकव पूल बांधण्याचा प्रस्ताव ग्रामपंचायतीने ग्रामसभा ठराव मंजूर करून गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, सातारा व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, सातारा यांचेकडे सन २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान सादर केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रस्तावास जिल्हा परिषदेकडून प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली असताना काही लोकांच्या संगनमताने प्रस्तावाधीन नियोजित जागा बदलून मंजूर झालेला साकव पूल कोणतीही मान्यता न घेताच अन्यत्र हलविण्यात आल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नियोजित पुलाचे ठिकाण बदलून, ज्या ठिकाणी सदर पूल बांधण्यात येणार आहे त्याठिकाणी यापूर्वीच ब्रिटीश संस्थेने बांधलेल्या मुख्य पुलाच्या बांधकामाचे सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडून ऑडीट न करताच सदरील ब्रिटिशकालीन मुख्य पूल पाडून त्याठिकाणी सदरचा साकव पूल बांधण्यात येणार असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, त्याबाबत मौ.तासगाव (मुळीकवाडी) ग्रामस्थ व त्या परिसरातील नागरिकांनी विरोध व जनआंदोलन करून तक्रार निवेदनपत्र देऊन याबाबत चौकशी करून दोषींविरुद्ध कारवाई करण्याची मागणी केली असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने संबंधित दोषींविरुद्ध कोणती कारवाई केली तसेच ग्रामपंचायतीने सुचविलेल्या ठिकाणी साकव पूल बांधण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१) व (२) मौजे तासगाव येथे जरिआई ओढयावर साकव पूल बांधणे हे काम जिल्हा नियोजन समिती विशेष घटक योजना सन २०२०-२०२१ अंतर्गत मंजूर करण्यात आले आहे.

(३) सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत अस्तित्वातील पुलाचे स्ट्रक्चरल ऑडीट करण्यात आले नाही हे खरे आहे.

(४) ग्रामपंचायत, मौजे तासगांव जिल्हा सातारा यांचेकडून प्राप्त दाखले व समजुतीचा नकाशानुसार प्रस्तावित पुलाचे काम जिल्हा नियोजन समिती सातारा यांचे प्रशासकीय मान्यतेनुसार हाती घेण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

पाथरी (जि.परभणी) येथील श्री साईबाबा तीर्थक्षेत्र विकास आराखड्यास मंजूरी देऊन निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत

(२) * १३७६२ श्री.अब्दुल्लाखान दुर्राणी, श्री.सतिश चव्हाण : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२०७७ ला दिनांक २३ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पाथरी (जि.परभणी) येथील श्री साईबाबा तीर्थक्षेत्र विकास आराखड्याचा रुपये २०३ कोटींचा प्रस्ताव मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चस्तरीय समितीसमोर दिनांक ४ जून, २०२१ रोजी सादर करण्यात आला असून सदर प्रस्तावामध्ये सुधारणा करण्याबाबत मुख्य सचिव तथा अध्यक्ष, उच्चस्तरीय समिती यांनी सूचित केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दिनांक ४ जून, २०२१ रोजी उच्चस्तरीय समितीच्या बैठकीमध्ये मुख्य सचिव तथा अध्यक्ष, उच्चस्तरीय समिती यांनी दिलेल्या निदेशानुसार दिनांक २० जुलै, २०२१ रोजीच्या पत्रान्वये सुधारित प्रस्ताव सादर करण्याबाबत सूचित करण्यात आले असून, सदर प्रस्तावावर जिल्हाधिकारी, परभणी यांच्या स्तरावर सुरु असलेली कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय, कार्यवाहीची सद्यःस्थिती काय आहे,

(३) असल्यास, मा.मुख्यमंत्री महोदय अध्यक्ष असलेल्या शिखर समितीच्या बैठकीत अंतिम मान्यता देवून तीर्थक्षेत्राच्या विकासासाठी निधी उपलब्ध करून देण्यात यावा, अशी मागणी परभणी येथील स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.मुख्यमंत्री महोदय यांच्याकडे सन २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने श्री साईबाबा तीर्थक्षेत्र विकास आराखड्यास शिखर समितीची मान्यता व निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे आहे.

(२) मुख्य सचिव तथा अध्यक्ष, उच्चस्तरीय समिती यांनी दिनांक ४ जून, २०२१ रोजीच्या बैठकीमध्ये दिलेल्या निदेशानुसार, दिनांक ११ जून, २०२१ रोजी सादर केलेला प्रस्ताव विचारार्थ ग्राह्य धरण्याबाबत दिनांक १३ जुलै, २०२२ रोजीच्या पत्रान्वये जिल्हाधिकारी, परभणी यांनी कळविले आहे.

(३) हे खरे नाही

तथापि, विषय साधर्म्य असलेले मा.विधानपरिषद सदस्य यांचे दिनांक ४ ऑक्टोबर, २०२१ रोजीचे निवेदन प्राप्त झाले आहे.

(४) जिल्हाधिकारी, परभणी यांनी दिनांक १३/०७/२०२२ रोजीच्या पत्रान्वये विचारार्थ ग्राह्य धरण्याबाबत केलेल्या पुष्टीनुसार रुपये १४९ कोटी इतक्या किंमतीचा प्रस्ताव/आराखडा मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चस्तरीय समितीसमोर सादर करण्यात येत आहे. उच्चस्तरीय समितीच्या मान्यतेनंतर मा.मुख्यमंत्री अध्यक्ष असलेल्या शिखर समितीसमोर सादर आराखडा मान्यतेसाठी सादर करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोल्हापूर वनपरिक्षेत्रातील वन्यजीवांच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने
उपाययोजना करण्याबाबत**

(३) * १३७७८ श्री.गोपिचंद पडळकर : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हापूर जिल्ह्यातील वनपरिक्षेत्रात वनविभाग प्रशासनाचे दुर्लक्ष होत असल्याने वन्यजीवांचे स्वातंत्र्य धोक्यात आल्याचे माहे मे, २०२२ च्या शेवटच्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वनपरिक्षेत्रातील रेंजमध्ये परिक्षेत्र वन अधिकारी यांनी निवासी राहणे आवश्यक असताना या भागात एकही रेंज वन अधिकारी निवासी नसल्यामुळे चोरटी शिकार करण्याचे प्रकार सुरु असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कोल्हापूर येथील राखीव वनपरिक्षेत्रातील रिसॉर्टवर कोणतेही बंधन व नियंत्रण नाही तसेच वन्यप्राणी गणनेच्यावेळी वन अधिकाऱ्यांकडून तीस अनोळखी व्यक्तींना प्रत्येकी रुपये चार हजार आकारून जंगल सफारी करण्याची संधी देण्यात आली होती, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने वन परिक्षेत्राकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या वन अधिकाऱ्यांवर कारवाई करून वन्यजीवांच्या स्वातंत्र्यास धोका निर्माण होऊ नये याकरीता उपाययोजना करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार: (१), (२) व (३) हे खरे नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात कुटुंब न्यायालयांची संख्या वाढविण्याबाबत

(४) * १४१४२ श्री.राजेश राठोड, डॉ.वजाहत मिर्झा, डॉ.प्रज्ञा सातव, श्री.अभिजित वंजारी, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.जयंत आसगावकर, श्री.मोहनराव कदम : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील कुटुंब न्यायालयातील प्रकरणे वाढत असून सदरहू प्रकरणे निकाली काढण्याकरीता कुटुंब न्यायालयांची संख्या अपूरी पडत असल्याचे दिनांक ३० मार्च, २०२२ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, वाढत्या प्रकरणांमुळे न्यायालयीन कार्यवाहीसाठी बराच कालावधी लागत असून तक्रारदारास/पिडीतास न्याय मिळण्यास प्रदीर्घ कालावधी/विलंब होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, राज्यात कुटुंब न्यायालयातील प्रकरणांचा जलद गतीने निपटारा होण्याचे दृष्टीने राज्यात कुटुंब न्यायालयाची संख्या वाढविण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने राज्यातील कुटुंब न्यायालयांची संख्या वाढविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) दिनांक ०१/०४/२०२२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये १४ व्या वित्त आयोगांतर्गत ५ वर्षांच्या कालावधीकरीता स्थापन करण्यात आलेल्या राज्यातील लातूर, बीड, जालना, उस्मानाबाद, परभणी, सांगली, रायगड-अलिबाग, जळगांव, यवतमाळ, अहमदनगर, सातारा, धुळे, बुलढाणा व भंडारा येथील प्रत्येकी १ याप्रमाणे एकूण १४ कौटुंबिक न्यायालये नियमित/कायमस्वरूपी सुरु ठेवण्यास मान्यता देण्यात आली आहे.

दिनांक ०२/०७/२०२० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये ठाणे येथे १ अतिरिक्त कौटुंबिक न्यायालय स्थापन करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे.

बेलापूर-वाशी, नवी मुंबई, जि.ठाणे येथे १ नवीन कौटुंबिक न्यायालय स्थापन करण्याची कार्यवाही शासन स्तरावर सुरु आहे.

मुंबई, पुणे, नागपूर, अमरावती, नाशिक व सोलापूर येथे अतिरिक्त कौटुंबिक न्यायालये स्थापन करण्याबाबत कार्यवाही शासन स्तरावर सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कारंजा (जि.वर्धा) नगरपंचायतीच्या वाढीव पाणीपुरवठा योजनेच्या
प्रस्तावास मंजूरी देण्याबाबत**

(५) * १४०३६ श्री.रामदास आंबटकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, श्री.प्रवीण दटके : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कारंजा (जि.वर्धा) नगरपंचायत द्वारे माहे सप्टेंबर, २०१९ मध्ये सुवर्ण जयंती नगरोत्थान योजनेंतर्गत रुपये १४ कोटींचा वाढीव पाणीपुरवठा योजनेचा प्रस्ताव शासनाकडे पाठवूनही सदर प्रस्तावाला मंजूरी देण्यात आली नसल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर प्रस्तावास मंजूरी मिळाली नसल्याने कारंजा संघर्ष समिती द्वारे नगरपंचायत कार्यालयासमोर लाक्षणिक उपोषण करण्यात आले होते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदर प्रस्तावास मंजूरी देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबांची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) नाही.

महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियानांतर्गत कारंजा (जि.वर्धा) नगरपंचायतीचा रुपये २०.०२ कोटी किंमतीचा वाढीव पाणीपुरवठा प्रकल्पाचा प्रस्ताव शासनास दिनांक १९ जुलै, २०२२ रोजी प्राप्त झाला आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

कारंजा संघर्ष समितीद्वारे नगरपंचायतीसमोर दिनांक ११ एप्रिल, २०२२ रोजी एका दिवसाचे लाक्षणिक उपोषण करण्यात आले होते.

(३) अमृत २.० अभियानाबाबतची राज्य उच्चस्तरीय सुकाणू समितीची बैठक (SHPSC) दिनांक ५ जुलै, २०२२ रोजी घेण्यात आली असून सदर बैठकीमध्ये राज्य शासनाकडून सदर प्रकल्पाची अमृत २.० अभियानांतर्गत विचारात घेण्यासाठी केंद्र शासनाकडे शिफारस करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शिवडी कोळीवाडा (मुंबई) येथील झोपडपट्टी पुनर्विकास योजना
(एसआरए) रद्द करण्याबाबत**

(६) * १४६४२ श्री.रमेशदादा पाटील : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शिवडी कोळीवाडा (मुंबई) येथील झोपडपट्टी पुनर्विकास योजना (एसआरए) रद्द करण्यासाठीचे निवेदन कोळी समाज को.ऑ.हौ.सा. यांनी मा.मत्स्य व बंदर विकास मंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांना दिनांक १५ डिसेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर ठिकाणी वास्तव्यास असलेल्या स्थानिक आणि भूमिपुत्र रहिवाशांचा विचार न करता प्रकल्प शिवडी कोळीवाड्यात बेकायदेशीररित्या होत असल्याने सदर प्रकल्पास कोळी समाजाच्या हौसिंग सोसायटीच्या सर्वोन्मते विरोध केला असून सदर प्रकल्प शिवडी कोळीवाड्यात होऊ नये, अशी मागणी कोळी समाजाने शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कोळीवाडे गावठाण येथील स्थानिक भूमिपुत्रांना विश्वासात घेऊनच सदर प्रकल्प बांधण्यात येणार असल्याबाबत विविध पक्षांच्या नेत्यांनी व मा.मंत्री महोदयांनी लेखी व तोंडी आश्वासने कोळी समाजास देऊन सुध्दा कोळी समाजास विश्वासात न घेता शिवडी कोळीवाडा येथे एसआरए प्रकल्प बेकायदेशीररित्या बांधण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने शिवडी कोळीवाडा (मुंबई) येथे बेकायदेशीररित्या जबरदस्तीने लादण्यात येणारा झोपडपट्टी पुनर्विकास योजना (एसआरए) रद्द करून शिवडी कोळीवाड्यातील भूमिपुत्रांना न्याय देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

तथापि, कोळी समाज को.ऑप.हौ.सो (मर्या) यांनी सहा.आयुक्त, मत्स्य व्यवसाय विभाग, वांद्रे, मुंबई यांना संबोधित केलेले दिनांक ०९/०३/२०२२ रोजीचे निवेदन आयुक्त, मत्स्य व्यवसाय विभाग यांचेकडून दिनांक १३/०६/२०२२ रोजी झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणास प्राप्त झाले.

(२) हे खरे आहे.

(३) हे खरे नाही.

शिवडी कोळीवाडा सह.गृह.संस्था (नियो.) या संस्थेच्या विषयांकित झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेखालील झोपडपट्टीवसाहत बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या मालकीच्या जागेवरील गणनाकृत झोपडपट्टी असून सदर योजना नियम क्र.३३(१०) च्या तरतुदीनुसार बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने निर्गमित केलेल्या परिशिष्ट-२ प्रमाणे, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण, मुंबई कडून राबविली जात आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अकोला शहरातील कचऱ्याची विल्हेवाट लावण्याबाबत

(७) * १४४८९ श्री.अमोल मिटकरी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला महानगरपालिकेतर्फे राबविण्यात येणाऱ्या “स्वच्छ आणि सुंदर शहर” या उपक्रमांतर्गत घंटागाड्यांद्वारे शहरातील संकलित केलेला कचरा वर्षानुवर्षे एकाच ठिकाणी साठविण्यात येत असल्याने अकोट फैल परिसरातील डम्पिंग ग्राऊंडवर सदर कचऱ्याची विल्हेवाट न लावता तसेच बायोमायनिंग प्रक्रिया न राबविता कचरा जाळण्यात येत असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जळालेल्या कचऱ्यांतून विषारी धूर तसेच कार्बन मोनॉक्साईड, सल्फर ऑक्साईड सारखे विषारी वायू हवेमध्ये मिसळून श्वसन नलिकेद्वारे शरीरात जात असल्याने नागरिकांच्या आरोग्यावर विपरित परिणाम होऊन अनेक नागरिकांच्या फुफ्फुसासह इतर अवयवांना देखील धोका निर्माण होऊन श्वसनाचे विकार झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, चार वर्षांपूर्वी राज्यातील प्रदूषणाचे सर्वेक्षण करण्यात आले असताना, सर्वाधिक प्रदूषित शहरात अकोला शहराचा समावेश असून महानगरपालिका प्रशासन व पर्यावरण विभागाकडून त्यासाठी कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नसल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने अकोला शहरातील कचऱ्यावर बायोमायनिंग प्रक्रिया राबवून कचऱ्याची विल्हेवाट लावण्याबाबत तसेच शहरातील प्रदूषण रोखण्याचे दृष्टीने उपाययोजना करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) अंशतः खरे आहे.

अकोला महानगरपालिका क्षेत्रात रस्ते, उड्डाणपूल इत्यादी निर्माणकार्य मोठ्या प्रमाणात सुरू असल्याने सन २०१७-१८ मध्ये अकोला शहरात वायू प्रदूषण स्थिती दर्शविणाऱ्या अहवालानुसार PM१० चा स्तर सरासरी १०० (ug/m३) पेक्षा जास्त होता. अकोला महानगरपालिकेव्दारे वायू प्रदूषण कमी करण्याकरीता विविध उपाययोजना करण्यात आल्या, परिणामस्वरूप सन २०२०-२१ चे महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ यांचे अकोला शहरातील वायू प्रदूषण स्थिती दर्शविणाऱ्या अहवालानुसार PM१० चा स्तर कमी होऊन ५५ (ug/m३) इतका झाला आहे.

(४) अकोला महानगरपालिकेकरीता मंजूर सविस्तर घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्प अहवाल (DPR) अंतर्गत नायगाव डंपिंग ग्राउंड येथील साचलेल्या घनकचऱ्यावर (Legacy Waste) वर बायोमायनिंग प्रक्रिया करण्याचे काम सुरू असून ९०% पेक्षा जास्त काम पूर्ण करण्यात आले आहे. पावसाळ्यानंतर उर्वरित घनकचऱ्यावर प्रक्रिया पूर्ण करण्यात येईल. असे आयुक्त, अकोला महानगरपालिका यांनी कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील महत्वाच्या मार्गांवर सार्वजनिक शौचालयांची उभारणी करण्याबाबत

(८) * १३९३० श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रमेश कराड : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील महत्वाच्या मार्गांवर मोजक्या ठिकाणी सार्वजनिक शौचालय असून सदरहू शौचालये सुस्थितीत नसल्यामुळे मुंबईतील नागरिकांना त्रास सहन करावा लागत असल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पश्चिम द्रुतगती मार्ग वांद्रे ते दहिसर पर्यंत केवळ २ ते ३ ठिकाणी शौचालय असल्याचे निदर्शनास आले असून मुंबईतील महत्वाच्या मार्गांवर काही टप्प्यांवर प्रवाशांकरीता विशेषतः महिला व अपंग प्रवाशांकरीता स्वच्छ अशा सार्वजनिक शौचालयांची गरज असून त्यांच्या उभारणीबाबत महानगरपालिका, एमएमआरडीए बांधकाम विभागाकडून कोणतीही कार्यवाही करण्यात येत नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मुंबईतील प्रमुख मार्गांवर स्वच्छ सार्वजनिक शौचालय उभारण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे नाही.

(२) सद्यःस्थितीत पश्चिम द्रुतगती महामार्गावर सहा ठिकाणी “पैसे द्या व वापरा “ तत्वावर सार्वजनिक शौचालयाची सुविधा महानगरपालिकेतर्फे उपलब्ध करून देण्यात आलेली आहे. पूर्व द्रुतगती महामार्गावर घाटकोपर उड्डाण पुलाजवळ, घाटकोपर नाल्याजवळ, विक्रोळी उड्डाण पुलाजवळ महिला व अपंग प्रवाशांसह सर्व प्रवाशांसाठी तीन सुविधा प्रसाधनगृहे उभारण्यात आलेली आहेत. पश्चिम द्रुतगती महामार्गावर पूर्व व पश्चिम अशा दोन्ही बाजूस एकूण २८ ठिकाणी शौचालय आहेत.

मुंबईतील महत्वाच्या मार्गावर प्रवाशांसाठी सार्वजनिक शौचालयाच्या सुविधांची वाढ करण्याकरीता महानगरपालिका प्राधान्याने प्रयत्न करित आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पैठण-औरंगाबाद रस्त्याचे काम पूर्ण करण्याबाबत

(९) * १४२०९ श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.कपिल पाटील : दिनांक १८ जुलै, २०२२ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक ९ मधील प्रश्न क्रमांक ११९५२ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पैठण ते औरंगाबाद हा रस्ता दिनांक ३ जानेवारी, २०१७ रोजीच्या अधिसूचनेव्दारे राष्ट्रीय महामार्ग क्रमांक ७५२-ई म्हणून घोषित झाला असूनही सदर रस्त्याच्या ४७ कि.मी. लांबीमध्ये चौपदरीकरण करण्यासाठी सविस्तर प्रकल्प अहवाल (DPR) तयार करण्याचे काम, भूसंपादनाचे काम व निविदा प्रक्रियेचे काम पूर्ण झाले नसल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पैठण ते औरंगाबाद या मुख्य शहरांना जोडणाऱ्या राज्य मार्गाचे काम पूर्ण करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने पैठण ते औरंगाबाद रस्त्याचे काम पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, तसेच सदर रस्त्याच्या कामाचे स्वरूप काय आहे व सदरहू काम किती कालावधीत पूर्ण होणे अपेक्षित आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१) पैठण ते औरंगाबाद राष्ट्रीय महामार्ग क्र.७५२ ई चे चौपदरीकरणाचे काम केंद्र शासनाच्या अखत्यारित असून प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, औरंगाबाद यांचेमार्फत प्रगतीपथावर आहे.

सदर रस्त्याचे DPR तयार करण्याचे काम सुरु असून, अतिरिक्त भूसंपादन न करता अस्तित्वातील ३० मिटर जागेत चौपदरीकरण करण्याच्या कामाचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल तांत्रिक सल्लागारामार्फत तयार करण्याचे काम प्रगतीपथावर आहे.

(२), (३) व (४) हे खरे आहे. अ.क्र.१ नुसार कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

रत्नागिरी शहराला पाणीपुरवठा करणाऱ्या पानवल धरणाच्या दुरुस्तीसाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत

(१०) * १३८०७ अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.परिणय फुके, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) रत्नागिरी शहराला पाणीपुरवठा करण्यासाठी सन १९६५ मध्ये उभारण्यात आलेले पहिले पानवल धरणाची दुरुवस्था झाली असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पानवल धरणाच्या दुरुस्तीसाठी काँक्रीटची भिंत उभारून मजबुतीकरणाचा प्रस्ताव ठेवण्यात आला असून दुरुस्ती व मजबुतीकरणासाठी रुपये १० कोटींची आवश्यकता असल्याचे प्रशासनाकडून सांगण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, धरणाच्या दुरुस्तीसाठी यापूर्वीही प्रस्ताव पाठविण्यात आला असून निधी मंजूर झाला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने पानवल धरणाच्या दुरुस्तीच्या प्रस्तावास मान्यता देऊन निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) नगरपरिषदेच्या सर्वसाधारण सभेने ठराव करून पानवल धरणाच्या सर्वसमावेशक दुरुस्ती व पुनर्बांधणीचे काम जलसंपदा विभागामार्फत पूर्ण ठेव तत्वावर करून घेण्यास मंजूरी दिली असून त्यानुसार कार्यकारी अभियंता, रत्नागिरी पाटबंधारे विभाग, रत्नागिरी यांना धरणाच्या आवश्यक दुरुस्त्या व पुनर्बांधणीबाबत सुधारित अंदाजपत्रक तयार करून देण्याबाबत विनंती केली असल्याचे नगरपरिषदेने कळविले आहे.

सुधारित अंदाजपत्रक प्राप्त होताच निधी मागणीचा प्रस्ताव संबंधित विभागास सादर करण्यात येणार असल्याचे नगरपरिषदेने कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर येथे शेतीसाठी राखीव असलेल्या जमिनीवर ले-आऊट

टाकून गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(११) * १४५७८ श्री.अभिजित वंजारी : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाठोडा-चांदमारी (जि.नागपूर) भागात नागपूर सुधार प्रन्यासची १९.१० एकर जमीन असून येथे शेतीसाठी राखीव असलेल्या जमिनीवर ले-आऊट टाकून रुपये ७१ कोटींचा गैरव्यवहार झाल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) अंशतः खरे आहे.

भाडेपट्टेधारकांच्या विनंतीच्या अनुषंगाने नागपूर सुधार प्रन्यासव्दारे दिनांक ०१/०४/१९९९ ते दिनांक ३१/०३/२०२९ पर्यंत शेती वापरासाठी भाडेपट्टा नूतनीकरण करण्यात आले. भाडेपट्टेधारक उक्त जागेवर भूखंड पाडून विक्री करत असल्याचे सन २०२१ मध्ये निदर्शनास आले.

(२) होय, संबंधित भूमाफिया विरुद्ध वाठोडा पोलीस स्टेशन येथे गुन्हा क्र. २०, दिनांक १३/०१/२०२२ रोजी दाखल केला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**लोअर परळ (मुंबई) येथील गंधर्व दर्शन इमारतीतील कामे प्रलंबित ठेवणाऱ्या
विकासकावर कारवाई करण्याबाबत**

(१२) * १३७३६ श्री.सुनिल शिंदे, श्री.विलास पोतनीस : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सी.एस. क्र.४४२, लोअर परळ डिव्हिजन, शंकरराव नराम पथ, लोअर परळ, मुंबई येथील गंधर्व दर्शन या पुनर्विकसित इमारतीतील प्रलंबित कामांची पूर्तता मे.दर्शन ग्रुप या विकासकाने केली नसल्याने रहिवाश्यांची गैरसोय होत असल्याची तक्रार स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.उप मुख्यमंत्री महोदयांकडे दिनांक ५ मे, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने लोअर परळ येथील गंधर्व दर्शन इमारतीतील प्रलंबित कामांची पूर्तता करण्यात कसूर करणाऱ्या विकासकावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) मुख्य अधिकारी, मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळाच्या अहवालानुसार, सदर योजनेच्या नकाशांना मंजूरी तसेच त्याबाबतीत कोणत्याही प्रकारचे उल्लंघन झाल्यास त्यावर कारवाईचे अधिकार नियोजन प्राधिकरण म्हणून बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या कार्यक्षेत्र येत असल्याने मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळामार्फत बृहन्मुंबई महानगरपालिकेस व विकासकास या तक्रारीबाबत कळविण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शासकीय अधिकारी/कर्मचारी /शिक्षक यांना संगणक अर्हता प्रमाणपत्र
सादर करण्यास मुदतवाढ देण्याबाबत**

(१३) * १४३२६ श्री.कपिल पाटील, श्री.विलास पोतनीस, श्री.सुनिल शिंदे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सामान्य प्रशासन विभागाने दिनांक २५ जानेवारी, १९९९ रोजी जाहीर केलेल्या अधिसूचनेनुसार राज्य शासकीय सेवेतील गट “अ”, “ब”, व “क” संवर्गातील अधिकारी/कर्मचारी यांना संगणक अर्हता प्रमाणपत्र सादर करणे बंधनकारक केले असून राज्य शासकीय अधिकारी/कर्मचारी/शिक्षक यांची दिनांक १ जानेवारी, २००१ रोजी किंवा त्यापूर्वी निवड प्रक्रिया सुरु असलेल्या तसेच शासन सेवेत असलेल्या अधिकारी/कर्मचारी यांना संगणक हाताळणी/वापराबाबतचे प्रमाणपत्र विहित मुदतीत सादर करण्याबाबत अनेकवेळा मुदतवाढ देण्यात आली होती, तदंतर निर्गमित झालेल्या शासन निर्णयानुसार शासकीय अधिकारी/कर्मचारी/शिक्षक यांना अतिप्रदान करण्यात आलेल्या रकमेच्या वसुलीस स्थगिती देण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त शासन निर्णयामुळे शासन सेवेत असलेल्या अधिकारी/कर्मचारी/शिक्षक यांना कामाच्या व्यस्ततेमुळे तसेच इतर काही कारणामुळे सदरची परीक्षा विहित मुदतीत देता आली नाही, त्यामुळे अनेक कर्मचाऱ्यांना वेतनवाढ, पदोन्नती, आश्वासित प्रगती योजना इ. चे लाभ घेता आले नसल्याने कर्मचाऱ्यांचे आर्थिक नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरहू संगणक अर्हता प्रमाणपत्र सादर करण्याबाबतची मुदत दिनांक ३१ डिसेंबर, २००७ रोजी संपुष्टात आली असून त्यास मुदतवाढ देण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाकडे प्रलंबित असल्याने शासनाने दिनांक २० नोव्हेंबर, २०१८ रोजीच्या पत्रान्वये संगणक अर्हता विहित मुदतीत सादर न केलेल्या कर्मचाऱ्यांकडून अतिप्रदान झालेल्या वेतनाची वसुली करण्यास स्थगिती देण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदरहू कर्मचाऱ्यांना दिनांक ३१ डिसेंबर, २०२२ पर्यंत सदर परीक्षा उत्तीर्ण होण्यास अंतिम: मुदतवाढ देऊन कर्मचाऱ्यांकडून केलेली वसुली परत करण्याबाबतची मागणी अधिकारी/कर्मचारी/शिक्षक यांच्या संघटनेने शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, उक्त स्थगिती आदेश डावलून संगणक अर्हता प्रमाणपत्र विहित मुदतीत सादर न करणाऱ्या राज्यातील अधिकारी / कर्मचारी यांच्या वेतनाची वसुली सुरु करण्यात आल्याचे तसेच पदोन्नती रोखण्यात आल्याचे दिनांक १४ जून, २०२२ रोजी निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (६) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने संगणक अर्हता प्रमाणपत्र सादर करण्यास मुदतवाढ देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे आहे.

(२) ज्या शासकीय अधिकारी/कर्मचाऱ्यांनी नियमाप्रमाणे विहित मुदतीत संगणक अर्हता प्रमाणपत्र सादर केलेले नाही, अशा अनेक अधिकारी/ कर्मचाऱ्यांची वेतनवाढ रोखण्यात आलेली आहे वा अतिप्रदान वेतनाची वसुली करण्यात आलेली आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) संगणक अर्हता प्रमाणपत्र सादर करण्याची अंतिम मुदत विविध कालावधीपर्यंत वाढविण्याबाबतचे प्रस्ताव संघटनांमार्फत विभागास प्राप्त झाले आहेत.

(५) विभागाच्या दिनांक २० नोव्हेंबर, २०१८ रोजीच्या स्थगिती आदेशानंतरही काही क्षेत्रिय कार्यालयांकडून अतिप्रदान वेतनाची वसुली करण्याचे आदेश निर्गमित केल्याचे निदर्शनास आले आहे.

(६) शासकीय सेवेतील अधिकारी/कर्मचाऱ्यांना संगणक अर्हता प्रमाणपत्र सादर करण्यासाठी दिलेल्या अंतिम मुदतवाढी संदर्भात धोरणात्मक निर्णय घेण्याच्या अनुषंगाने कार्यवाही सुरु आहे.

‘महाराष्ट्र जनुक कोष’ प्रकल्प कार्यान्वित करणेबाबत

(१४) * १३८९३ श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात ‘महाराष्ट्र जनुक कोष’ प्रकल्प राबविण्याबाबत राज्य जैवविविधता मंडळाला निर्देश देण्यात आले असून सन २०२२ च्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनात पहिल्या पाच वर्षांसाठी राज्य शासनाने रुपये १७२.३९ कोटी तरतूद उपलब्ध करून देण्यात येईल असे घोषित केले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, महाराष्ट्र जनुक कोष हा भारतातील पहिला प्रकल्प असून भावी पिढीसाठी राज्यातील जैवविविधतेचे संवर्धन करण्याच्या हेतूने प्रकल्प राबविण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, जनुक कोषाबाबत अदयापही शासन निर्णय न निघाल्यामुळे व आवश्यक मंजूर आर्थिक तरतूद उपलब्ध न झाल्यामुळे प्रकल्पाला प्रत्यक्षात सुरुवात झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, शासन आदेश काढून व आवश्यक तरतूद करून सात घटक असलेल्या उक्त महत्वाचा प्रकल्प पूर्ण महाराष्ट्रात राबविण्यात येणार आहे काय, असल्यास, केव्हा,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१), (२) व (३) महाराष्ट्र जनुक कोष प्रकल्प हा स्थानिक समुदाय, संशोधन संस्था व शैक्षणिक संस्था यांचे सहभागाने जनुकिय विविधता जतन करणे व त्याचा प्रसार करण्याबाबत वैशिष्ट्यपूर्ण असा प्रकल्प असून त्या अनुषंगाने दिनांक २५/०५/२०२२ रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला आहे.

सदर प्रकल्प राबविण्याकरीता ५ वर्षाकरीता अंदाजे रुपये २८६.०० कोटी निधी लागणार असून वर्षनिहाय आवश्यकतेनुसार निधी उपलब्ध करून देणे प्रस्तावित आहे.

(४) महाराष्ट्र जनुक कोष प्रकल्पामध्ये जैवविविधतेचे संवर्धन करण्याच्यादृष्टीने ७ महत्वपूर्ण घटक निश्चित करण्यात आले आहेत. सदर घटकांनुसार जैवविविधता व पारंपारिक ज्ञानाचे दस्तऐवजीकरण, यशस्वी संवर्धन पध्दतींच्या माहितीचे विश्लेषण करून प्रमाणीकरण व त्याचा प्रसार करण्यात येणार आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाने नियुक्त केलेल्या कंपनी व कंत्राटदारांकडे कोट्यवधीची रक्कम प्रलंबित असल्याबाबत

(१५) * १४०१६ श्री.सुरेश धस : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळांतर्गत राज्यातील विविध प्रकल्पांवर काम करणाऱ्या ३० कंत्राटदारांकडून सन २०१४ पासून अद्यापपर्यंत रुपये ५०० कोटींची वसुली शिल्लक असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, यामध्ये मे.एम.ई.पी. इन्फ्रास्ट्रक्चर एन.ई.पी. टोन ब्रिज (A) तसेच (B) यांच्याकडून सन २०१४ पासून अद्यापपर्यंत रुपये २०० कोटी पेक्षाही जास्त रक्कमेची वसूली प्रलंबित असून वसुलीबाबत सदरहू कंपन्यांना नोटीस देण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, महामंडळाच्या उच्च पदस्थ अधिकाऱ्यांनी कंपन्यांकडून वसुलीची कारवाई करण्याऐवजी कंपन्यांना मुदतवाढ देण्यात येत आहे, तसेच एम.ई.पी. सह इतर कंत्राटदार कंपन्यांना वसुलीबाबत महामंडळाकडून नोटीस व कोणताही पाठपुरावाही करण्यात आलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाचे कोट्यवधी रुपयांचे नुकसान, करारनाम्यातील अटीचे उल्लंघन होत असल्याप्रकरणाकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या उच्च पदस्थ संबंधित दोषी अधिकारी व कंपन्याविरुद्ध गुन्हे दाखल करून सदरहू कंपन्यांना काळ्या यादीत टाकण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१) अंशतः खरे आहे.

बहुतांश रकमा या विविध आणि निराकरण समित्यांकडे प्रलंबित आहेत तसेच, वसुलीचे दावेदेखील न्यायालयात प्रलंबित आहेत.

(२) व (३) हे खरे नाही.

मे.एम.ई.पी. इन्फ्रास्ट्रक्चर कंपनीची थकबाकी ही अतिरिक्त महसुलाची विभागणी (Revenue Sharing) करीता असून त्याबाबत न्यायालयीन व लवाद प्रकरणे चालु आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे कर्नाळा (ता.पनवेल, जि.रायगड) अभयारण्य परिसरात अवैध वृक्षतोड
करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत**

(१६) * १४२४० डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे : दिनांक १५ डिसेंबर, २०२० रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक १४ मधील प्रश्न क्रमांक ४९८१ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे कर्नाळा (ता.पनवेल, जि.रायगड) अभयारण्य परिसरातील सुमारे २० ते २५ वर्षापूर्वीच्या ५२ झाडांची अवैधरित्या वृक्षतोड करण्यात आल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वृक्षतोड करण्यात आलेल्या झाडांमध्ये साग, करंज, सुबाभूळ, आंबा, जांभूळ आणि इतर झाडांचा समावेश आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अवैध वृक्षतोड करणाऱ्या दोषींवर कारवाई करून सदर ठिकाणी साग, करंज, सुबाभूळ, आंबा, जांभूळ आणि इतर झाडांची वृक्ष लागवड करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने अवैधरित्या वृक्षतोड करणाऱ्या दोषींवर कारवाई करून सदर ठिकाणी वृक्ष लागवड करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) मौजे कर्नाळा (ता.पनवेल, जि.रायगड) येथील मालकी सर्व्हे नं.१५१/१/ब मध्ये ५१ वृक्षांची वृक्षतोड माहे एप्रिल, २०२२ दरम्यान झाली आहे. उपजिल्हाधिकारी खासगी वने कुलाबा अलिबाग यांनी दिनांक ११/०९/१९७८ च्या आदेशाप्रमाणे सदर मालकी सर्व्हेनंबर मधील क्षेत्र हे पुर्नस्थापित केले असून, सदर क्षेत्र हे पुर्नस्थापित खाजगी वनक्षेत्र आहे. तथापि, कर्नाळा अभयारण्यात वृक्षतोड झालेली नाही.

(२) ५१ वृक्षांच्या झालेल्या वृक्षतोडीमध्ये पळस, कुडा, काशीद, सुबाभूळ, सावर, करंज, पेल्टा फोरम, जांभूळ, धामण इत्यादी वृक्षांचा समावेश आहे.

(३) सदर अवैध वृक्षतोड करणाऱ्या दोषींवर भारतीय वन अधिनियम, १९२७ नुसार दिनांक १६/०४/२०२२ रोजी वनगुन्हा नोंद करण्यात आला आहे. वृक्षतोडीतील माल जप्त करण्यात आलेला आहे. याप्रकरणी वृक्ष लागवड करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी केलेली नाही. तथापि, सदर क्षेत्राचे मालक यांनी अंदाजे १०२ रोपांची लागवड केली आहे.

(४) सदर प्रकरणी आरोपीवर गुन्हा दाखल करण्यात आला असून सदर प्रकरणी मा.प्रथम वर्ग न्याय दंडाधिकारी पनवेल यांच्या न्यायालयात आरोपीवर आरोपपत्र दाखल करण्यात आले असून, सदरचे प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे. तसेच वन (संवर्धन) अधिनियम १९८० अंतर्गत वनभंग बाबतचा प्रस्ताव सादर करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुसद-दिग्रस (जि.यवतमाळ) रस्त्यांचे काम पूर्ण करण्याबाबत

(१७) * १४५७४ श्री.निलय नाईक : तारांकित प्रश्न क्रमांक १३३२३ ला दिनांक १६ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुसद-दिग्रस (जि.यवतमाळ) रस्त्यांचे काम सन २०१९-२०२० पासून सुरु करण्यात आले असून गत ४ वर्षांपासून अद्यापपर्यंत रस्त्याचे काम अपूर्ण असल्यामुळे सदर रस्त्यावर अपघात होऊन अनेक नागरिकांना प्राण गमवावे लागले असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रस्ते अपघातात मृत्यू पावलेल्यांच्या कुटुंबियांना तसेच जखमींना शासनाने अद्यापपर्यंत कोणत्या प्रकारची मदत केली आहे,

(३) असल्यास, सदरहू रस्त्याच्या कामाकडे संबंधित विभागाचे दुर्लक्ष झाल्यामुळे तसेच रस्ताच्या कामाला उशीर झाल्यामुळे संबंधीत ठेकेदार व प्रशासनातील दोषी अधिकारी यांचेवर कारवाई करून रस्त्याचे काम पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१) हे खरे नाही.

सदर रस्त्यावर दिनांक ०४/०२/२०२२ रोजी झालेल्या अपघातात चार चाकी वाहनाने दूचाकी वाहनाला धडक दिल्याने झाला असल्याची नोंद F.I.R. मध्ये आहे.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या इलेक्ट्रिक बस खरेदीच्या निविदा प्रक्रियेत गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(१८) * १४०६१ श्री.राजहंस सिंह : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या इलेक्ट्रिक बस खरेदीच्या निविदा प्रक्रियेत केंद्रीय सतर्कता आयोगाच्या (सीव्हीसी) मार्गदर्शक तत्वांचे उल्लंघन करत प्रशासकीय यंत्रणेद्वारे गैरव्यवहार करण्यात आल्याचा आरोप स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, निविदा प्रक्रियेतील पात्रता अट बदलण्याकरीता सीव्हीसीच्या तत्वांनुसार ७ दिवसाची मुदत द्यावी लागते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या इलेक्ट्रिक बस खरेदीच्या निविदा प्रक्रियेत गैरव्यवहार करणाऱ्या महानगरपालिकेच्या दोषी अधिकारी व कर्मचारी यांच्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या इलेक्ट्रिक बस खरेदीच्या निविदा प्रक्रियेत केंद्रीय सतर्कता आयोगाच्या (सीव्हीसी) मार्गदर्शक तत्वांचे उल्लंघन तसेच, सदर निविदा प्रक्रियेत कोणत्याही प्रकारचा गैरव्यवहार झालेला नाही, असे बेस्ट प्रशासनाने कळविले आहे.

(२) सदर निविदा प्रक्रियेतील पात्रता अट बदलल्यास सीव्हीसीच्या तत्वांनुसार पुरेशी मदत द्यावी लागते हे खरे आहे. परंतु इलेक्ट्रिक बसच्या निविदेमध्ये या तत्वाचे उल्लंघन झालेले नाही, असे बेस्ट प्रशासनाने कळविले आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

रायगड जिल्ह्यातील सर्व प्रशासकीय कार्यालये एकाच ठिकाणी आणण्याबाबत

(१९) * १३९६३ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील सर्व जिल्हा कार्यालये एकाच ठिकाणी असावीत यासाठी शासनाने प्रशासकीय भवन ही संकल्पना जाहीर केली असूनही रायगड जिल्ह्यात सदहू संकल्पनेची अंमलबजावणी करण्यात आली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, रायगड जिल्ह्यातील शासनाच्या २१ प्रशासकीय कार्यालयांना स्वतःच्या हक्काची जागा आणि इमारत नसल्याने ही कार्यालये विविध ठिकाणी भाडेतत्वावर घेतलेली असून शासनाला दर महिन्याला सुमारे रुपये ६० लाखांहून अधिक म्हणजे वर्षाला सुमारे रुपये ७ कोटी २० लाखांपेक्षा अधिक रक्कम भाड्यापोटी खर्च करावी लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, परिसरात विविध ठिकाणी कार्यरत असणाऱ्या या शासकीय कार्यालयांमुळे जिल्हा स्तरावर तसेच तालुका स्तरावर दैनंदिन कामकाजासाठी येणाऱ्या नागरिकांना गैरसोयीला सामोरे जावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने रायगड जिल्ह्यातील सर्व प्रशासकीय कार्यालये एकाच ठिकाणी आणण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१) हे खरे नाही.

रायगड जिल्ह्यातील माणगांव व तळा या तालुक्यातील प्रशासकीय इमारतींचे काम पूर्ण झाले असून कर्जत, खालापूर व पनवेल या तालुक्यातील प्रशासकीय इमारतींची कामे मंजूर असून प्रगतीत आहेत.

- (२) रायगड जिल्ह्यातील शासनाच्या विविध ७२ कार्यालयांना स्वतःची इमारत नसल्याने सदर कार्यालये भाड्याच्या इमारतीत कार्यरत आहेत. सदर इमारतींच्या भाड्यापोटी सद्यःस्थितीत दरमहा एकूण रुपये २२.६९ लक्ष रक्कम अदा करावी लागते.
- (३) व (४) रायगड जिल्ह्यातील अन्य तालुक्यांच्या ठिकाणी जागेची उपलब्धता तपासून आवश्यकतेनुसार प्रशासकीय इमारतीचे नियोजन करण्यात येत आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

वसई-विरार महानगरपालिकेतून २९ गावे वगळण्याबाबत

(२०) * १३६५१ श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वसई-विरार महानगरपालिकेतून २९ गावे वगळण्याबाबत वसई गावातील नागरिकांनी माहे फेब्रुवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान आंदोलन केले असून याप्रकरणी मागील ११ वर्षांपासून नागरिकांचा सातत्याने लढा सुरु असल्याची बाब मा.मुख्यमंत्री यांच्या दिनांक १७ मे, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरील वसई-विरार महानगरपालिकेतून २९ गावे वगळण्याबाबत शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे, उक्त निर्णयाचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून वसई-विरार महानगरपालिकेतून २९ गावे वगळण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) अशा प्रकारचे निवेदन प्राप्त झाले आहे ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) व (३) सदर प्रकरण सद्यःस्थितीत मा.उच्च न्यायालयात न्यायप्रविष्ट आहे. मा.उच्च न्यायालयाच्या दिनांक ०८/१०/२०२० च्या आदेशास अनुसरून सदर प्रकरणी विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग यांच्या स्तरावरील समितीचे निष्कर्ष तसेच सदर क्षेत्रातील २९ गावांची भौगोलिक परिस्थिती, सलगता, लोकसंख्या इ. बाबींचा सर्वंकष विचार करून सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या मान्यतेनंतर शासन अधिसूचना दिनांक ३१/०५/२०११ कायम करण्याबाबत निर्णय घेण्यात आला असून त्यानुसार दिनांक २१/०१/२०२१ च्या शपथपत्राद्वारे शासनाची मा.उच्च न्यायालयात बाजू मांडण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

भगवती रुग्णालय, बोरिवली येथे अद्ययावत सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत

(२१) * १४५४२ श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, डॉ.परिणय फुके, श्री.सुरेश धस, श्री.प्रसाद लाड, डॉ.रणजित पाटील, श्री.प्रवीण दटके, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.निलय नाईक, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.राजहंस सिंह, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.चंदूभाई पटेल : तारांकित प्रश्न क्रमांक ७०५ ला दिनांक ११ मार्च, २०२० रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भगवती रुग्णालय, बोरिवली येथे अद्ययावत सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने तयार केलेला प्रस्ताव मंजूर होऊन सन २०१० मध्ये भूमीपुजन करण्यात येवूनही प्रस्तावाची अंमलबजावणी झाली नसल्याचे तसेच भगवती रुग्णालयात अद्ययावत सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी दिनांक १४ जून, २०१९ रोजी निवेदनाद्वारे मागणी करूनही अद्याप कोणतीही कार्यवाही झाली नसल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, भगवती रुग्णालयाची संपूर्ण इमारत पाडून त्या जागेवर पहिल्या टप्प्यात नर्सिंग ट्रेनिंग सेंटर व दुसऱ्या टप्प्यात एक हजार खाटांचे अत्याधुनिक मुख्य रुग्णालय बांधण्याच्या प्रस्तावाला बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत दिनांक १५ एप्रिल, २००९ रोजी प्रशासकीय मंजूरी देण्यात येवूनही कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, भगवती रुग्णालयाच्या पुनर्विकासाच्या पहिल्या टप्प्यात तळमजला + ११ मजल्यांच्या नर्सिंग ट्रेनिंग सेंटरच्या इमारतीमध्ये ११० रुग्णशय्येचा वैद्यकीय विभाग कायमस्वरूपी सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने भगवती रुग्णालयात अद्ययावत सुविधा पुरविणे व आवश्यक डॉक्टर व कर्मचारी वर्ग नियुक्त करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१), (२) व (३) बोरीवली येथील ३७३ रुग्णशय्या असलेल्या भगवती रुग्णालयाचे वाढीव ६२७ रुग्णशय्या म्हणजेच १००० रुग्णशय्येचे अद्ययावत रुग्णालय बांधणीसाठी दिनांक १६/०४/२००९ अन्वये मंजूरी प्राप्त झाली होती, हे खरे आहे.

भगवती रुग्णालयाच्या पुनर्विकासाच्या पहिल्या टप्प्यात तळमजला + ११ मजल्याच्या परिचारीका प्रशिक्षण केंद्राच्या इमारतीचे काम सन २०१५ मध्ये पूर्ण करून ११० रुग्णशय्येचा वैद्यकीय विभाग दिनांक २७/०६/२०१६ पासून कायमस्वरूपी सुरु करण्यात आलेला आहे.

तथापि, सन २०१७ मध्ये पूर्व व पश्चिम उपनगरातील महापालिकेच्या रुग्णालयांचा एकत्रित विचार करून पुनर्विकास प्रकल्पाचा पुन्हा आढावा घेऊन ४९० रुग्णशय्येच्या रुग्णालयास मंजूरी देण्यात आली.

त्यानुसार सर्वसाधारण विभाग व अतिदक्षता विभागासह ३७८ रुग्णशय्या व नेफ्रॉलॉजी, डायलेसिस, गॅस्ट्रो एंटरोलॉजी मेडिसीन व सर्जरी, बर्नस, कार्डियोलॉजी या अतिविशेष विभागांसह ११२ रुग्णशय्या अंतर्भूत असलेले अद्ययावत सुसज्ज असे तळघर + तळमजला + ८ मजले व सर्विस मजल्यासह ४९० रुग्णशय्येचे अद्ययावत रुग्णालय सुरु करण्यात येणार आहे.

दुसऱ्या टप्प्यातील मुख्य इमारतीच्या प्रकल्पाच्या कामाचा कार्यादेश दिनांक १ ऑगस्ट, २०१९ रोजी देण्यात आला असून, सदर इमारतीचे काम प्रगतीपथावर आहे, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) भगवती रुग्णालयात अद्ययावत सुविधा व ११० रुग्णशय्येकरीता पुरेसा कर्मचारी उपलब्ध आहे.

तसेच, गोरेगांव (पश्चिम) येथील सिध्दार्थ रुग्णालयाची मुख्य इमारत धोकादायक निश्चित झाल्यामुळे सिध्दार्थ रुग्णालयाची मुख्य इमारत रिकामी करून तेथील १० रुग्णशय्या असलेले बालरोग विभाग, ३० रुग्णशय्या असलेले वैद्यकीय चिकित्सा तसेच बालरोग व लसीकरण, त्वचाविकार, मनोविकार या बाह्यरुग्ण विभागांच्या सेवा भगवती रुग्णालयात तात्पुरत्या स्वरूपात दिनांक ०१/०६/२०१९ पासून स्थलांतरीत झाल्या आहेत. या विभागांच्या सेवा रुग्णांकरीता उपलब्ध झाल्या आहेत, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेची आणि रहिवाश्यांची फसवणूक करणाऱ्या विकासकावर कारवाई करण्याबाबत

(२२) * १४८३७ श्री.विलास पोतनीस, श्री.सुनिल शिंदे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दादर टी.टी. येथील प्लॉट क्र. ८०६, सी.टी.एस. क्र. ५११० या बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या जागेवरील चाळीचा पुनर्विकास करणाऱ्या 'भावी होम्स प्रायव्हेट लिमिटेड' या विकासकाने बृहन्मुंबई

महानगरपालिकेला पुनर्विकासापोटी द्यावयाचे रुपये २६ कोटी ८५ लाख बुडविल्याचे दिनांक १४ जून, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, संबंधित विकासकाने पुनर्रचित केलेल्या इमारतीतील रहिवाश्यांना भोगवटा प्रमाणपत्र देखील दिलेले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने बृहन्मुंबई महानगरपालिकेचा कोट्यवधी रुपयांचा महसूल बुडविणाऱ्या आणि रहिवाश्यांची फसवणूक करणाऱ्या संबंधित विकासकावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) भूभाग क्र. ८०६, दादर माटुंगा दक्षिण योजना क्र. ५ या भूभागावर पुनर्विकासापोटी येणाऱ्या एकूण रुपये ६.१४ कोटी इतक्या अधिमूल्याच्या रकमेपैकी रुपये ३.०७ कोटी इतकी अधिमूल्याची रक्कम विकासकाकडून वसूल करण्यात आली आहे.

तथापि, उर्वरित ५०% एकरकमी अधिमूल्य व त्यावरील सरळव्याज असे एकूण अंदाजे रुपये १४.८३ कोटी विकासकाकडून येणे अद्यापी बाकी आहे असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) वास्तुविशारद/विकासक यांनी भोगवटा प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी प्रस्ताव सादर केलेला नसल्याने भोगवटा प्रमाणपत्र देण्यात आले नाही, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) विकासक “भावी होम्स प्रायव्हेट लिमिटेड” व त्यांची भागीदार यांचे नावे असलेल्या बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या हद्दीतील एकूण मालमत्तेवर रिकव्हरी सुट दाखल करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

तसेच, सदर ठिकाणी स्थळपाहणी केली असता, भोगवटा प्रमाणपत्र नसतानाही विकासकाने रहिवाश्यांना अनधिकृतपणे ताबा दिले असल्याचे निदर्शनास आले. त्याअनुषंगाने संबंधित रहिवाश्यांवर मुंबई महानगरपालिका अधिनियम १८८८ च्या कलम ३५३-अ अन्वये पुढील कारवाई करण्यात येईल, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

भुसावळ नगरपरिषदेतील मुख्याधिकाऱ्यांनी गैरव्यवहार केल्याबाबत

(२३) * १४८४७ श्री.चंदूभाई पटेल : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भुसावळ नगर परिषदेतील मुख्याधिकारी यांनी पदाचा दुरुपयोग करून रस्ते कंत्राटदाराला काळ्या यादीमध्ये टाकून कंत्राटदाराची रुपये दोन कोटींची रक्कम जप्त केल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या शासन निर्णयानुसार मुख्याधिकारी, भुसावळ नगरपरिषद यांनी सदर कंत्राटदाराला काळ्या यादीमध्ये टाकण्यासाठी सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडे प्रस्ताव पाठवला आहे काय, त्यावर विभागामार्फत कोणती कारवाई करण्यात आली आहे, तसेच विधिमंडळाला चुकीची माहिती देणाऱ्या मुख्याधिकारी, भुसावळ नगरपरिषद व कंत्राटदारावर कोणती कारवाई प्रस्तावित करण्यात आली आहे,

(३) असल्यास, भुसावळ नगरपरिषदेतील मुख्याधिकारी यांनी शहरातील ग्रीन स्पेस अटल गार्डन अंतर्गत नगरपालिकेद्वारा घेण्यात आलेले ठरावावर असलेले सूचक व अनुमोदक वेगवेगळे असल्याबाबत माहितीच्या अधिकारात चुकीची माहिती दिल्यामुळे त्यांचेवर माहिती अधिकार कायद्यांतर्गत निलंबनाची कारवाई करण्याची मागणी शासनाकडे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, भुसावळ नगरपरिषदेतील मुख्याधिकारी व अभियंता यांनी कामात कसूर केल्याबद्दल त्यांना निलंबित करण्याबाबत मा.कामगार राज्यमंत्री यांनी दिनांक २७ मे, २०२२ रोजी भुसावळ शहरातील आढावा बैठकीत प्रांत अधिकारी (प्रभारी) यांना सूचना देऊन प्रस्ताव तातडीने पाठवण्याचे आदेश दिले होते, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने भुसावळ शहरामधील विविध गैरव्यवहारासंबंधी शासनाकडे ई-मेल द्वारे प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने दोषीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) व (२) हे खरे नाही

भुसावळ नगरपरिषदेच्या सर्वसाधारण सभेने मुख्याधिकारी यांना प्रदान केलेल्या अधिकारानुसार, भुसावळ नगरपरिषदेच्या विशेष रस्ता अनुदान योजनेतर्गत २३ कामांमध्ये झालेल्या दिरंगाईच्या अनुषंगाने, कंत्राटदाराची एकूण रुपये ९२,४२,३१०/- इतकी रक्कम जप्त करून, २ वर्षाकरीता नगरपरिषदेच्या निविदेत सहभाग घेण्यास प्रतिबंध करून नगरपरिषदेने सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन निर्णय दिनांक २८/०९/२००६ अन्वये कंत्राटदारांवर दंडात्मक कार्यवाही करण्याच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार संबंधित कंत्राटदारास दिनांक २१/०३/२०२२ रोजीच्या पत्रान्वये काळ्या यादीत टाकण्यात आले होते.

(३) हे अंशतः खरे आहे

भुसावळ शहरातील ग्रीन स्पेस अटल गार्डन विकसीत करण्याबाबतच्या निविदा प्रक्रियेसंदर्भात माहिती अधिकारांतर्गत उपलब्ध करून दिलेल्या कागदपत्रांतील ठराव क्र.४३, दिनांक ०४/०३/२०२० वरील सूचक व अनुमोदक यांची नावे नजर चुकीने टंकलिखित करण्यात आली होती. याबाबत जनमाहिती अधिकारी, भुसावळ यांच्या निदर्शनास आल्यानंतर सदर चुकीची दुरुस्ती करून, अर्जदारास सुधारीत माहिती उपलब्ध करून देण्यात आली असून, याबाबत राज्य माहिती आयुक्त, नाशिक यांना देखील कळविण्यात आले असल्याबाबत जिल्हाधिकारी, जळगाव यांनी अहवाल सादर केला आहे.

(४) हे खरे नाही.

मा.राज्यमंत्री, कामगार यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक २७/०५/२०२२ रोजी भुसावळ येथे झालेल्या आढावा बैठकीचे इतिवृत्ताच्या प्रारूपामध्ये मुख्याधिकारी व अभियंता, भुसावळ नगरपरिषद यांच्यावर कार्यवाही करण्याबाबतच्या सूचना/निर्देश नसल्याचे जिल्हाधिकारी, जळगाव यांच्या कार्यालयाने कळविले आहे.

(५) सदर प्रकरणी प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने, जिल्हाधिकारी, जळगाव यांनी दिनांक २३/०३/२०२२ रोजीच्या आदेशान्वये जिल्हा प्रशासन अधिकारी, जळगाव यांच्या अध्यक्षतेखाली चार सदस्यीय समिती स्थापन करण्यात आली असून, सदर प्रकरणाची सखोल चौकशी करून अहवाल सादर करण्याबाबत निदेश दिले असल्याबाबत जिल्हाधिकारी, जळगाव यांनी अहवाल सादर केला आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ठाणे जिल्ह्यात तसेच मुंबई महानगर परिसरात गिरणी कामगारांसाठी घरे
उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(२४) * १४९७६ श्री.नागोराव गाणार, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, श्री.प्रवीण दटके : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे जिल्ह्यात तसेच मुंबई महानगर परिसरात दीड लाख गिरणी कामगारांच्या घरांचा प्रश्न मार्गी लावण्यासाठी ११० एकर भूखंडावर म्हाडाच्या संयुक्त विद्यमाने मुंबई महानगर प्रदेशात किमान ५० हजार घरे तसेच गिरणी कामगारांसाठी २५ हजार घरे मिळून ७५ हजार कामगारांना ३०० चौरस फूटांची घरे बांधून सोयी-सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबतच्या प्रस्तावास दिनांक १९ मे, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास तत्त्वतः मंजूरी देण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने जमीन हस्तांतरित करण्यास प्रशासकीय मान्यता देऊन निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत तसेच सदरचे काम सन २०२४ पर्यंत पूर्ण करण्याचे दृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) बृहन्मुंबईमध्ये गिरण्यांच्या जागेवर म्हाडास उपलब्ध होणारी जागा व गिरणी कामगारांच्या अर्जाची संख्या विचारात घेता, ठाणे जिल्ह्यातील ५ गावातील ११० एकर शासकीय जमिनी गिरणी कामगारांच्या घरांकरिता म्हाडास उपलब्ध करून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

**वाटूर फाटा (जि.जालना) ते चारठाणा (जि.परभणी) या रस्त्याच्या कामांच्या निविदा
प्रकरणाची चौकशी करण्याबाबत**

(२५) * १३८३९ श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जालना जिल्ह्यातील वाटूर फाटा ते परभणी जिल्ह्यातील चारठाणा या दरम्यानच्या २७ कि.मी. अंतराच्या सिमेंट रस्त्याच्या कामांची रुपये २४८ कोटी किंमत असतानाही कंत्राटदाराने सुमारे ३९ टक्के कमी दराने निविदा भरत सदरहू काम १५१ कोटी रुपयात घेतले असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी संशयास्पद व्यवहार तसेच कामाची गुणवत्ता, दर्जा याबाबत संशय निर्माण झाला असून भविष्यात होणाऱ्या अडचणी लक्षात घेता या निविदा प्रकाराची चौकशी करण्यात यावी, अशी मागणी परभणी येथील सामाजिक कार्यकर्त्यांनी सचिव, परिवहन मंत्रालय, भारत सरकार यांच्याकडे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, वाटूर फाटा ते चारठाणा या रस्त्याच्या कामांच्या निविदा प्रकरणाची चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१) हे अंशतः खरे आहे.

जालना जिल्ह्यातील राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ७५२ आय वर वाटूर फाटा ते चारठाणा या दरम्यानच्या २७ कि.मी. अंतराच्या सिमेंट रस्त्याच्या कामासाठी केंद्र शासनाने दिनांक ३१/०३/२०२१ रोजी रुपये २२८.०० कोटीस मंजूरी दिली आहे. सदर कामाची रुपये १८१.६६ कोटी किंमतीची ई-निविदा प्रसिध्द करण्यात आली होती. या ई-निविदेस २१ कंत्राटदारांनी प्रतिसाद दिला होता.त्यापैकी छाननी अंती १७ कंत्राटदार पात्र झाले होते. त्यांचा आर्थिक लिफाफा उघडला असता R.B.GHODKE INFRASTRUCTURE PRIVATE LIMITED यांचा देकार रुपये ११०.०० कोटी (३९.४५ टक्के कमी) निम्नतम (L-1) असे असल्याचे आढळून आले. त्यांचे निम्नतम दराचे स्पष्टीकरण घेऊन मुख्य अभियंता तथा प्रादेशिक अधिकारी, परिवहन मंत्रालय, भारत सरकार यांनी दिनांक १०/११/२०२१ च्या पत्रान्वये मंजूरी दिली आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) सदर प्रकरणी अधीक्षक अभियंता, दक्षता व गुण नियंत्रण मंडळ, औरंगाबाद यांचेकडून अहवाल मागविण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

दक्षिण मुंबईतील वाहनतळामधील बेकायदेशीर पार्किंग शुल्क वसूली बंद करण्याबाबत

(२६) * १४२७४ श्री.राजेश राठोड : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दक्षिण मुंबईतील नरिमन पॉईन्ट येथील जमनालाल बजाज मार्ग, गेट वे ऑफ इंडिया व कफ परेड येथील वाहनतळात “पे अॅण्ड पार्क” कंत्राटाची मुदत संपल्यानंतरही बेकायदेशीर पार्किंग शुल्क वसूली सुरु असल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर वाहनतळामध्ये दुचाकी पार्किंगचे तासाला रुपये २० ते ५० तर चारचाकी वाहनांकडून तासाला रुपये १५० ते २०० पार्किंग शुल्क वसूल केले जात असल्याच्या तक्रारी वाहनधारकांनी केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने गैरप्रकारे पार्किंग शुल्क आकारणाऱ्यावर कारवाई करून बेकायदा पार्किंग शुल्क वसूली बंद करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) “पार्किंग शुल्कातून लूट” या मथळ्याखाली मुदत संपल्यानंतरही बेकायदेशीर पार्किंग शुल्क वसुली सुरु असल्याची बातमी दिनांक ०६/०४/२०२२ रोजीच्या स्थानिक वृत्तपत्रात प्रसिध्द झाली होती, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) वाहनधारकांकडून या स्वरुपाच्या कोणत्याही तक्रारी प्राप्त झाल्या नसल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिका व गृह विभागाने कळविले आहे.

(३) कुलाबा येथील गेट वे ऑफ इंडिया येथील पी.जे. रामचंदानी मार्ग व कफ परेड येथील एम.के. रोडवरील “पे अँड पार्क” ची मुदत दिनांक ३० जून, २०२२ रोजी संपल्याने सध्या सदर ठिकाणी मोफत पार्किंग आहे. सदर ठिकाणी गस्तीवरील अधिकारी व अंमलदार यांची नियमित गस्त असते. सदर ठिकाणी वाहन धारकांकडून कोणत्याही स्वरुपाचे बेकायदेशीर पार्किंग शुल्क वसुली होत नाही.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने सदर “पे अँड पार्क” ची मुदत माहे मार्च ते जून, २०२२ अशी वाढवून दिली होती. त्यामुळे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये सदर ठिकाणी कायदेशीर “पे अँड पार्क” अस्तित्वात होते.

तसेच, मरीन ड्राईव्ह वाहतूक विभागातील जमनालाल बजाज मार्ग येथे बेकायदेशीर पार्किंग शुल्क वसुली सुरु असल्याबाबत निदर्शनास आले नाही, असे गृह विभागाने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

आष्टी (शहीद) (जि.वर्धा) येथील सामाजिक वनीकरण विभागाच्या रोपवाटीकेतील मनरेगा कामांमध्ये गैरप्रकार झाल्याबाबत

(२७) * १४८३२ श्री.रामदास आंबटकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रवीण दटके, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वर्धा जिल्ह्यातील आष्टी (शहीद) येथील सामाजिक वनीकरण विभागांतर्गत रोपवाटीकेत मनरेगा कामांवर केवळ ५ मजूर काम करीत असताना मस्टरवर २५ मजूर दाखवून गैरप्रकार झाल्याचे दिनांक २७ एप्रिल, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून गैरप्रकार करणाऱ्या संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे आहे.

सामाजिक वनीकरण विभाग, वर्धा अंतर्गत आष्टी वनपरिक्षेत्रातील विठ्ठलापूर रोपवाटीकेत “मनरेगाच्या कामावर पाच तर मस्टरवर दाखविले पंचवीस मजूर” या मथळ्याची दिनांक २७/०४/२०२२ रोजी दैनिक लोकमत या वृत्तपत्रात बातमी प्रकाशित झाली होती.

(२) वृत्त पत्रातील प्रकाशित बातमीच्या अनुषंगाने सहाय्यक वनसंरक्षक (सामाजिक वनीकरण), वर्धा यांच्या दिनांक २७/०६/२०२२ रोजीच्या चौकशी अहवालानुसार तसेच वनसंरक्षक, सामाजिक वनीकरण, नागपूर यांच्या दिनांक १०/०८/२०२२ रोजीच्या चौकशी अहवालानुसार, वृत्तपत्रात नमूद आरोपांच्या संदर्भात

गंभीर व नियमबाह्य बाबी झाल्याचे सकृतदर्शनी निदर्शनास आले नाही. तसेच सदर रोपवाटीकेत मनरेगा कामांवर केवळ ५ मजूर काम करीत असताना मस्टरवर २५ मजूर दाखवून गैरप्रकार झाल्याचे चौकशीअंती आढळून आलेले नाही.

(३) प्रश्नच उद्भवत नाही.

नवी मुंबईतील सिडको आणि एमआयडीसीच्या मोकळ्या भूखंडावर बेकायदेशीररित्या नर्सरी (रोपवाटीका) व्यवसाय सुरु असल्याबाबत

(२८) * १३७९६ श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रवीण दटके, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.परिणय फुके : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नवी मुंबईतील सिडको आणि एमआयडीसीच्या कोट्यवधी रुपये किंमतीच्या मोकळ्या भूखंडावर नवी मुंबई शहरातील नेरुळ, बेलापूर आर्टिस्ट व्हिलेज, सारसोळे गाव, वाशी, कोपरखैरणे, घणसोली, कोपरी, ऐरोली इ. वाहतुकीच्या मार्गावरील मोक्याच्या ठिकाणी तसेच औद्योगिक क्षेत्रातील मोक्याच्या भूखंडावर नर्सरी (रोपवाटीका) व्यवसाय बेकायदेशीररित्या सुरु असल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ च्या शेवटच्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नवी मुंबई शहरात विविध प्रकारच्या गोदामासाठी चौ.फुट दराने मासिक भूखंड भाडे आकारण्यात येते, त्यानुसार नर्सरी व्यावसायिकांकडून भूखंड भाडे आकारण्याकडे सिडको एमआयडीसी आणि महानगरपालिका प्रशासनाने दुर्लक्ष करण्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) व (२) हे खरे नाही.

नवी मुंबई सिडको क्षेत्रातील नेरुळ, बेलापूर आर्टिस्ट व्हिलेज, सारसोळे गाव, वाशी, कोपरखैरणे, घणसोली, कोपर, ऐरोली इ. विभागात उच्च विद्युत वाहिनीखालील मोकळ्या जागा तात्पुरत्या स्वरूपात नोंदणीकृत संस्थांना नर्सरी (रोपवाटिका) व्यवसाय करण्यासाठी सिडकोकडून भाडेत्त्वावर वाटप करण्याचा निर्णय सिडको संचालक मंडळाचा ठराव क्र.८००४ दिनांक २७/०८/१९९९ अन्वये घेण्यात आला आहे.

या भूखंडावर संस्थेकडून बेरोजगार व निराधार महिला उपजीविकेचे साधन म्हणून रोपवाटिका व्यवसाय व रोप विक्रीचा व्यवसाय करतात.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बार्शीटाकळी (जि.अकोला) शहराची पाणी टंचाई दूर करण्याबाबत

(२९) * १४४१४ श्री.अमोल मिटकरी, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बाशींटाकळी (ता.बाशींटाकळी, जि.अकोला) शहराला दिनांक २४ मार्च, २०२२ रोजी पाणीपुरवठा करण्याकरीता योजना मंजूर करण्यात येवूनही शहरात पाणी टंचाईची परिस्थिती निर्माण झाली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पाणीपुरवठा योजना मंजूर झाल्यानंतर शासन निर्णयानुसार नगरपंचायतीला योजनेची प्रक्रिया पूर्ण करण्याची जबाबदारी देण्यात आली असून ५६ दिवसांचा कालावधी होऊनही निविदा काढण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी नगरपंचायतचे नगरसेवक व नगरसेविका यांनी मंजूर पाणीपुरवठा योजनेचा निधी परत जाऊ नये याकरीता नगराध्यक्ष व मुख्याधिकारी यांना निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मंजूर पाणीपुरवठा योजनेची अंमलबजावणी करण्याकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या दोषी अधिकारी/कर्मचारी यांचेवर कारवाई करून पाणीपुरवठा योजना कार्यान्वित करून पाणी टंचाई दूर करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) नाही.

बाशींटाकळी शहरात पाणीटंचाई सदृश्य परिस्थिती निर्माण झालेली नाही. शहरातील अस्तित्वात असलेल्या हातपंप व तात्पुरती पाणीपुरवठा योजनेद्वारे शहरात सुरळीत पाणीपुरवठा सुरु आहे.

(२) होय.

महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियानांतर्गत बाशींटाकळी शहराच्या पाणीपुरवठा प्रकल्पास दिनांक २४ मार्च, २०२२ रोजी प्रशासकीय मंजूरी प्रदान करण्यात आलेली आहे.

तथापि, दिनांक ३० जून, २०२२ रोजीच्या बाशींटाकळी नगरपंचायतीच्या सर्वसाधारण सभेच्या ठरावास अनुसरून महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाच्या सुधारित दरसूचीनुसार तांत्रिक मान्यतेस्तव प्रस्ताव महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाकडे सादर करण्यात आलेला आहे व सुधारित तांत्रिक मान्यता प्राप्त होताच सदर प्रस्ताव सुधारित प्रशासकीय मान्यतेस्तव शासनाकडे सादर करण्याचे बाशींटाकळी नगरपंचायत यांचे नियोजन आहे.

(३) होय.

सदर विषयाच्या अनुषंगाने दिनांक २० मे, २०२२ रोजी बाशींटाकळी नगरपंचायतमधील काही नगरसेवकांनी नगरपंचायत कार्यालयास निवेदन दिले आहे.

(४) नाही.

बाशींटाकळी नगरपंचायत मार्फत पाणीपुरवठा प्रकल्पास महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाची सुधारित तांत्रिक मान्यता घेण्याची कार्यवाही सुरु असल्याने सदर प्रकरणी कुठल्याही प्रकारची पाणीपुरवठा योजनेची अंमलबजावणी करण्याकडे दुर्लक्ष केल्याचे दिसून येत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या रुग्णालयांमधील टनेल लाँण्डीच्या कंत्राटात
गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(३०) * १३९३८ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रमेश कराड, श्री.राजहंस सिंह : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या रुग्णालयामधील कपडे धुण्यासाठी उभारण्यात येणाऱ्या रुपये १६० कोटींच्या टनेल लाँण्डी प्रकल्पात गैरव्यवहार झाल्याचा आरोप स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कोणतेही तंत्रज्ञान, टेक्नीकल स्पेसिफिकेशन किंवा अनुभव याविषयी कुठलीही एकसुत्रता नसतानाही विशिष्ट कंत्राटदाराला फायदा होण्याकरीता कंत्राट देण्यात आले आहे, सदरहू कंत्राट देताना बृहन्मुंबई महानगरपालिका आणि सीव्हीसीच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार संबंधित कामाचा अनुभव नसताना तसेच मार्गदर्शक तत्वांचे उल्लंघन करून खाजगी क्षेत्रात काम करणाऱ्या आणि विदेशातील कंपन्यांचा मार्ग सुकर करण्याकरीता कंत्राट देण्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांना स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिलेल्या निवेदनात टनेल लाँण्डीचे कंत्राट काढण्यासाठी महानगरपालिकेच्या एका अधिकाऱ्याने रुपये १६ कोटींची रक्कम स्वीकारली असल्याचे नमूद केले असून ज्या रुग्णालयांच्या आवारात टनेल लाँण्डी उभारण्याचे प्रस्तावित आहे ते क्षयरोगाचे रुग्णालय आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने टनेल लाँण्डी प्रकल्पात गैरव्यवहार करणाऱ्या महानगरपालिकेच्या संबंधित दोषी अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) अशा आशयाचे स्थानिक लोकप्रतिनिधींचे निवेदन प्राप्त झाले आहे असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) हे खरे नाही. सदर कामाची निविदा सीव्हीसी मार्गदर्शक तत्वांनुसार यांत्रिक व विद्युत कामकाजाचे अनुभव असलेल्या कंत्राटदाराकडून मागविली आहे, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) टनेल लाँण्डीचे कंत्राट काढण्यासाठी रुपये १६ कोटीची रक्कम स्वीकारली, हे खरे नाही.

तसेच, सदर प्रकल्प क्षयरोग रुग्णालयातील उपलब्ध असलेल्या मोकळ्या जागेत उभारण्याचे प्रस्ताविले होते. तथापि, टनेल लाँण्डी प्रकल्पाची निविदा जागेअभावी रद्द करण्यात आली आहे, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नवी मुंबई महानगरपालिका शाळेच्या मुख्याध्यापकांनी विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यात
निधी वितरित केला नसल्याबाबत**

(३१) * १४७१४ श्री.विक्रम काळे, डॉ.सुधीर तांबे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोरोना महामारीच्या काळात महानगरपालिका शाळेतील विद्यार्थ्यांना ऑनलाईन शिक्षण घेता यावे यासाठी, नवी मुंबई महानगरपालिका प्रशासनाने प्रत्येक विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यात रुपये एक हजार जमा केले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रबाळे येथील आंबेडकर नगरमधील महानगरपालिका शाळेतील सुमारे दोन हजार विद्यार्थ्यांना तेथील मुख्याध्यापकांनी बँकेचे पासबुक दिले नसल्याने महानगरपालिकेकडून मोबाईल रिचार्जसाठी आलेले रुपये २० लाख विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यात विनावापर पडून असल्याचे दिनांक २३ एप्रिल, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नवी मुंबई महानगरपालिका शाळेच्या मुख्याध्यापकांनी विद्यार्थ्यांचे रुपये २० लाख रक्कम ठेवल्याप्रकरणी सदर मुख्याध्यापकांविरुद्ध कारवाई करण्याची मागणी विद्यार्थी व पालकवर्ग तसेच लोकप्रतिनिधी यांनी आयुक्त, नवी मुंबई महानगरपालिका यांचेकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय, हे खरे आहे.

राज्यात कोविड-१९ च्या प्रसारामुळे लागू केलेल्या संचारबंदीच्या काळात, अध्ययन-अध्यापन प्रक्रिया ऑनलाईन पध्दतीने सुरू राहण्यासाठी “लर्निंग फ्रॉम होम” ही संकल्पना शासनाने सुचविली होती.

त्याअंतर्गत सन २०२१-२२ या वर्षात विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होऊ नये म्हणून ऑनलाईन शिक्षणासाठी इंटरनेट सुविधा पॅकेज उपलब्ध करून देण्यासाठी नवी मुंबई महानगरपालिकेने विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यावर प्रत्येकी रुपये १०००/- वर्ग केले होते.

त्याअनुषंगाने शाळेतील २१२३ विद्यार्थ्यांसाठी रुपये २१,२३,०००/- रक्कम बँक खात्यात जमा करण्यात आली होती.

(२) ऑनलाईन शिक्षणासाठी मोबाईल रिचार्ज करून त्यात इंटरनेट पॅकेज उपलब्ध करून देण्यासाठी विद्यार्थ्यांचे पालक यांच्या खात्यावर रक्कम जमा करण्यात आली होती.

तथापि, अनेक विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्याचे KYC अद्ययावत नसल्याने तसेच, बहुतांश विद्यार्थी अल्प उत्पन्न गटातील असल्याने, त्यांच्या बँक खात्यावर कमी व्यवहार होत असल्याने, त्यांची बँक खाती Inactive झाली होती. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना या योजनेचा लाभ देण्यासाठी या तांत्रिक बाबींमुळे अडचणी येऊ नये यासाठी व विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यावर रक्कम जमा झाली किंवा नाही याची शहानिशा करण्यासाठी विद्यार्थ्यांचे पासबुक जमा करण्यात आले होते.

सदर पासबुक तांत्रिक अडचणी सोडविल्यानंतर अद्ययावत करून विद्यार्थी/पालकांना परत करण्यात आले आहेत, ही वस्तुस्थिती आहे.

- (३) अशा आशयाची तक्रार मा.लोकप्रतिनिधींकडून नवी मुंबई महानगरपालिकेस प्राप्त झाली आहे.
- (४) लोकप्रतिनिधी यांचेकडील प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने शिक्षणाधिकारी, नवी मुंबई महानगरपालिका यांनी संबंधित शाळेस प्रत्यक्ष भेट देऊन चौकशी केली. अन्य अडचणी सोडवून जमा केलेले विद्यार्थ्यांचे पासबुक KYC अद्ययावत करून संबंधित विद्यार्थ्यांच्या पालकांना परत करण्यात आलेले आहेत.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ठाणे महानगरपालिकेने स्मार्ट सिटी योजनेंतर्गतचा प्रकल्प कार्यान्वित
होण्यापूर्वीच ठेकेदाराला देयक अदा केल्याबाबत**

(३२) * १३८२७ अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.परिणय फुके : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) ठाणे महानगरपालिकेने स्मार्ट सिटी योजनेंतर्गत टीएमटी प्रवाशांना बसची अचूक माहिती मिळावी, यासाठी सुरु करण्यात येणारा आयटीएस (इंटेलिजंट ट्रान्सपोर्ट मॅनेजमेंट सिस्टम) प्रकल्प कार्यान्वित होण्यापूर्वीच ठेकेदाराला रुपये चार कोटीपैकी रुपये दोन कोटींचे देयक अदा केल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, टीएमटीच्या बस थांब्यावरून ६८ एलईडी मॉनिटरची चोरी झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरहू प्रकल्प सुरु होण्यापूर्वीच कंत्राटदाराला देयके अदा करण्याची कारणे काय आहेत,
- (४) असल्यास, ठाणे महानगरपालिकेने स्मार्ट सिटी योजनेंतर्गत सुरु करण्यात येणारा आयटीएस (इंटेलिजंट ट्रान्सपोर्ट मॅनेजमेंट सिस्टम) प्रकल्प कार्यान्वित होण्यापूर्वीच ठेकेदाराला देयक अदा करण्यात आल्याप्रकरणाची शासनाने चौकशी करून दोषीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१), (२) व (३) ठाणे महानगरपालिकेमार्फत राबविण्यात येणाऱ्या आयटीएस (इंटेलिजंट ट्रान्सपोर्ट मॅनेजमेंट सिस्टम) प्रकल्पाच्या निविदेतील अटी व शर्तीनुसार प्रकल्पाच्या एकूण ८ टप्प्यांपैकी पहिल्या ४ टप्प्यांचे काम विहित मुदतीत पूर्ण केल्यामुळे सदर झालेल्या कामाकरीता निविदेनुसार अनुज्ञेय असलेल्या रकमेचे देयक रुपये २.६५ कोटी अदा करण्यात आले आहे.

टीएमसी बस थांब्यांवर ठेकेदाराने कोविड-१९ टाळेबंदीपूर्वी लावलेले एलईडी टिव्हीपैकी काही एलईडी टिव्ही बस थांब्यांवर नसल्याचे सर्वेक्षणादरम्यान निदर्शनास आले. सदर एलईडी टिव्हीचा ताबा ठाणे स्मार्ट सिटी लिमिटेडला देण्यापूर्वी ही बाब निदर्शनास आल्यामुळे सदर एलईडी टिव्ही बसवून देण्याबाबत ठेकेदारास कळविण्यात आले आहे.

सदर प्रकल्पाच्या निविदेतील अटी व शर्तीनुसार ठेकेदारास देयक अदा करण्यात आले आहे.

- (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.
-

**नागपूर महानगरपालिकेतील स्टेशनरी खरेदीत झालेल्या गैरव्यवहाराची
चौकशी करण्याबाबत**

(३३) * १४९५७ श्री.अभिजित वंजारी : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२३२१ ला दिनांक ५ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर महानगरपालिकेत स्टेशनरी खरेदीत गैरव्यवहार झाल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर गैरव्यवहारप्रकरणी महानगरपालिकेच्या महासभेमार्फत महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील कलम ३० अन्वये सत्तापक्ष नेता यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्यात आली आहे, सदर समितीची चौकशी पूर्ण झाली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने या प्रकरणातील दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे. नागपूर महानगरपालिकेच्या सत्तापक्ष नेता यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्यात आली होती. सदर समितीने चौकशीचा प्राथमिक अहवाल नागपूर महानगरपालिकेच्या दिनांक ०२/०३/२०२२ रोजीच्या सर्वसाधारण सभेपुढे सादर केला आहे.

सदर प्रकरणी दोषी कर्मचाऱ्यांवर पोलीस स्टेशन, नागपूर येथे गुन्हा क्र.०५३७/२०२१, दिनांक १५/१२/२०२१ कलम ४२०, ४६५, ४६८, ४७१, भा.दं.वि. ३४ अंतर्गत गुन्हा दाखल करण्यात आला असून ५ कर्मचाऱ्यांना अटक करण्यात आली आहे. सद्यःस्थितीत आर्थिक गुन्हे शाखेमार्फत पुढील तपास करण्यात येत आहे. पोलीस विभागाव्दारे मा.न्यायालयात सदर प्रकरणी दिनांक २८/०४/२०२२ रोजी दोषारोप पत्र दाखल करण्यात आले आहे.

संबंधित वैद्यकीय आरोग्य अधिकारी यांच्या अधिग्रहीत केलेल्या सेवा दिनांक १५/०२/२०२२ रोजी संपुष्टात आणून त्यांना त्यांच्या मूळ विभागात परत पाठविण्यात आले आहे.

सदर गैरव्यवहार प्रकरणात ७ कर्मचाऱ्यांना निलंबित करण्यात आले आहे. तसेच निलंबित कर्मचाऱ्यांसह एकूण १९ अधिकारी / कर्मचारी यांच्याविरुद्ध विभागीय चौकशीची कार्यवाही सुरू आहे.

सदर प्रकरणात एकाच प्रकारची कामे विविध लेखाशिर्षांतर्गत करण्यात आली किंवा कसे याबाबत लेखा परिक्षण किंवा Local Fund Audit करण्याकरीता संचालक, संचालनालय स्थानिक निधी लेखा परिक्षक महाराष्ट्र राज्य यांचा अहवाल घेण्यात येत आहे.

तसेच संबंधित एकूण ६ दोषी कंत्राटदार फर्म / पुरवठादार यांना काळ्या यादीत टाकण्यात आलेले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**यवतमाळ शहरातील अमृत अभियानांतर्गतच्या पाणीपुरवठा
योजनेचे काम पूर्ण करण्याबाबत**

(३४) * १४५१५ श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) यवतमाळ जिल्ह्यात सन २०१७ च्या अमृत योजनेंतर्गत यवतमाळवासीयांना बेंबळा योजनेचे पाणी उपलब्ध झाले नसल्याचे माहे जून, २०२२ मध्ये वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मुख्य संतुलन तीनही टाक्यांचे काम (एमबीआर) तसेच लहान सोळा टाक्यांचेही बांधकाम पूर्ण झाले असून तेथील पाईपलाईनचे काम पूर्ण होवूनही अद्याप यवतमाळ जिल्ह्यास पाणी उपलब्ध होत नसल्यामुळे तीव्र पाणी टंचाई निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून अमृत योजनेचे शिल्लक काम पूर्ण करून यवतमाळवासीयांना पाणी उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) नाही.

केंद्र शासन पुरस्कृत अमृत अभियानांतर्गत यवतमाळ शहर पाणीपुरवठा प्रकल्पास प्रशासकीय मंजूरी प्रदान करण्यात आलेली आहे.

सदर प्रकल्पांतर्गत बेंबळा धरण उद्भवातून यवतमाळ शहरातील कार्यालय परिसर झोन, दर्डा नगर झोन व वाघापूर टेकडी झोन या तीन झोनमध्ये पाणीपुरवठा करण्यात येत आहे.

(२) नाही.

सदर अभियानांतर्गत यवतमाळ शहर पाणीपुरवठा प्रकल्पातील तीन मुख्य संतुलन टाक्या (एमबीआर), सोळा लहान टाक्यांचे व त्या अंतर्गत अंथरलेल्या पाईपलाईनचे काम पूर्ण झाले आहे.

माहे मे पासून महाराष्ट्र राज्य विद्युत महामंडळाच्या (एमएसईबी) तांत्रिक बिघाडामुळे पाणी वितरणाचे नियोजन विस्कळीत झाले होते. परंतु, सद्यःस्थितीत शहराचा पाणीपुरवठा पूर्ववत झालेला असून दर चार दिवसांनी शहरास पाणीपुरवठा करण्यात येत आहे. तसेच, सदर पाणीपुरवठा प्रकल्पाचे काम पूर्ण झाल्यानंतर नियमित पाणीपुरवठा करण्याचे नियोजन आहे.

(३) व (४) यवतमाळ शहर पाणीपुरवठा प्रकल्पाचे कार्यदिश माहे एप्रिल, २०१७ मध्ये देण्यात आलेले असून सद्यःस्थितीस प्रकल्पाची भौतिक प्रगती ९५ % झालेली असून सदर प्रकल्पाचे काम विहित मुदतीत पूर्ण न झाल्यामुळे महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत कंत्राटदारावर दंडात्मक कार्यवाही प्रस्तावित करण्यात आलेली आहे. परंतु, कंत्राटदाराने मा.उच्च न्यायालयातून अंतरिम दिलासा प्राप्त करून घेतला आहे. त्यामुळे, दंडाची रक्कम वसूल करता आलेली नाही. सदर प्रकल्पाचे काम ऑगस्ट, २०२२ अखेर पर्यंत पूर्ण करून शहरास सुरळीत पाणीपुरवठा करण्याचे नियोजन आहे.

सिडकोसाठी जमीन हस्तांतरण करताना वाटप झालेल्या सर्व भूखंडांची चौकशी करणेबाबत

(३५) * १४४५१ श्री.सुरेश धस : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासन निर्णयानुसार सिडकोसाठी जमीन हस्तांतरणच्या बदल्यात शेतकऱ्यांना १२.५% प्लॉट देण्यात येतात, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मागील पाच वर्षात उलवे, द्रोणागिरी, पुष्पकनगर इ. १२.५% व २२.५०% नुसार प्लॉटचे वाटप करताना अनियमित व पात्रतेपेक्षा जास्त क्षेत्रफळाच्या प्लॉटचे वाटप गैरमार्गाने करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने मागील पाच वर्षांमध्ये वाटप झालेल्या सर्व भूखंडांची चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने जबाबदार अधिकारी व लाभधारकांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय.

नवी मुंबई प्रकल्पासाठी संपादित करण्यात आलेल्या जमिनीच्या क्षेत्राच्या प्रमाणात १२.५% विकसित भूखंड वाटपासंदर्भात शासन निर्णय दिनांक ६/०३/१९९० व दिनांक २८/१०/१९९४ अन्वये धोरण निश्चित करण्यात आले आहे. तसेच नवी मुंबई आंतरराष्ट्रीय विमानतळ प्रकल्पाच्या भूसंपादनास चालना मिळण्याच्या दृष्टिने संपादित जमिनीच्या क्षेत्राच्या प्रमाणात २२.५% विकसित भूखंड वाटपासंदर्भात शासन निर्णय दिनांक २८/०२/२०१८ अन्वये धोरण निश्चित करण्यात आले आहे.

(२) प्रकल्पग्रस्त शेतकऱ्यांची भूखंडाची पात्रता निर्धारित करून शासन निर्णयांतील तरतूदीनुसार सिडको संचालक मंडळासमोर संगणकीय सोडतीद्वारे भूखंडाचे इरादापत्र देण्यात येते. तदंतर आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता केल्यानंतर सदर भूखंडाच्या वाटपाची कार्यवाही करण्यात येते.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील इमारतींमध्ये अग्निसुरक्षा उपायांची अंमलबजावणी न करणाऱ्या इमारतींवर कारवाई करण्याबाबत

(३६) * १४१६१ डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ६९९४ ला दिनांक ३ मार्च, २०२१ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील अग्निशमन दलाने माहे नोव्हेंबर, २०२१ ते एप्रिल, २०२२ या कालावधीत ३२९ इमारतींची तपासणी केली असून सदर तपासणीत १५९ इमारतींमध्ये अग्निसुरक्षा उपायांची अंमलबजावणी झाली नसल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने अग्निसुरक्षा उपायांची अंमलबजावणी न केलेल्या इमारतीविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या अग्निशमन विभागाने माहे नोव्हेंबर, २०२१ ते एप्रिल, २०२२ या कालावधीत ३४६ इमारतींची तपासणी केली असून, सदर तपासणीत ६० इमारतींमध्ये अग्निसुरक्षा उपाययोजनांची अंमलबजावणी झाल्याचे व २८६ इमारतींमध्ये अग्निसुरक्षा उपाययोजनांची अंमलबजावणी झाली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) अग्निसुरक्षा उपाययोजनांची अंमलबजावणी न केलेल्या सदर २८६ इमारतींविरुद्ध बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत खालीलप्रमाणे कारवाई करण्यात आली/येत आहे:-

- २५६ इमारतींमधील अग्निसुरक्षा उपाययोजनांची पूर्तता विहित कालावधीत करण्यात आली आहे.
- २५ इमारतींना दिलेल्या नोटीसचा कालावधी अद्यापपर्यंत पूर्ण झालेला नाही.
- ५ इमारतींविरुद्ध महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना अधिनियम, २००६ मधील कलम ३६ नुसार शिक्षा व दंडात्मक कारवाईची प्रक्रिया करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या रस्त्यांवरील वाहतूक सुविधा अंतर्गत दिशा फलकाच्या निविदा प्रक्रियेत गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(३७) * १४०६२ श्री.राजहंस सिंह : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या रस्त्यांवर वाहतूक सुविधा अंतर्गत दिशा फलकावर रुपये १५० कोटींच्या निविदा काढण्यात येणार असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर निविदा प्रक्रियेत पालिका अधिकाऱ्यांनी कंत्राटदारांशी संगनमत करून मर्जीतील कंत्राटदारालाच सदर कंत्राट देण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, माहिती अधिकार कार्यकर्ते यांनी सदर काम वार्ड स्तरावर केल्यास महानगरपालिकेचे रुपये ७५ कोटी शिल्लक राहतील (वाचतील) असे निवेदन मा.मुख्यमंत्री व आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांना दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या रस्त्यांवरील वाहतूक सुविधा अंतर्गत दिशा फलकाच्या निविदा प्रक्रियेत गैरव्यवहार करणाऱ्या दोषी अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे आहे.

(२) सदर निविदेची बोली प्रक्रिया अद्यापि प्रगतीपथावर आहे. सबब, मर्जीतील कंत्राटदाराला काम देण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही असे, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) माहिती अधिकार कार्यकर्ते यांनी दिलेले निवेदन बृहन्मुंबई महानगरपालिकेस दिनांक २५/०४/२०२२ रोजी प्राप्त झाले आहे.

तथापि, सदर काम प्रभाग स्तरावर केल्यास ७५ कोटी रुपयांची बचत होईल, हे खरे नाही असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) सदर निविदा प्रक्रिया अद्याप सुरु असून, सदर निविदेची विक्री दिनांक ०५/०७/२०२२ पर्यंत सुरु आहे. सदर ई-निविदा प्रक्रिया प्रगतीपथावर असून ती संपूर्णपणे ऑनलाईन पध्दतीने राबविण्यात येत असल्यामुळे सदर प्रक्रियेत कोणताही मानवी हस्तक्षेप होणे शक्य नाही. यास्तव, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या संबंधित अधिकारी/कर्मचाऱ्यांवर कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील भटक्या श्वानांपासून नागरिकांच्या सुरक्षेसंदर्भात उपाययोजना करण्याबाबत

(३८) * १४२६९ श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रात भटक्या श्वानांची संख्या तीन लाख इतकी असून मागील ४ वर्षात तीन लाखाहून अधिक नागरिकांना श्वानांनी चावा घेतल्याची नोंद असल्यामुळे नागरिकांच्या सुरक्षेसंदर्भात महानगरपालिकेची यंत्रणा अपुरी पडत आहे, त्यामुळे शालेय विद्यार्थी, कामगार तसेच रात्रपाळी करून येणारे नागरिकांच्या सुरक्षा व आरोग्याची समस्या निर्माण झाली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबईतील भटक्या श्वानांचा बंदोबस्त करण्यासाठी डॉग स्वाडची संख्याही अपुरी पडत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मुंबईतील भटक्या श्वानांपासून नागरिकांच्या सुरक्षेसंदर्भात उपाययोजना करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रात सन २०१८ ते माहे मे, २०२२ पर्यंत श्वानांनी चावा घेतल्याच्या ३,०७,६५२ इतक्या नोंदी आहेत.

तथापि, श्वानांनी चावा घेतल्याच्या पश्चात रेबीज लसीकरण बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या १४७ लसीकरण केंद्रांवर करण्यात येते.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत भटक्या श्वानांची निर्बीजीकरण केंद्रे वाढविण्यासंदर्भात स्वारस्य अभिव्यक्ती मागविण्यात आल्या आहेत. त्यामुळे निर्बीजीकरणाचा वेग वाढविण्यास मदत होईल, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) व (३) बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातील भटक्या श्वानांची संख्या नियंत्रित ठेवण्यासाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत सन १९९४ पासून श्वान निर्बीजीकरण कार्यक्रम राबविण्यात येत आहे.

सदर कार्यक्रमांतर्गत बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत सन १९९४ ते माहे मे, २०२२ पर्यंत एकूण ३,८३,४२९ भटक्या श्वानांच्या निर्बीजीकरण शस्त्रक्रिया करण्यात आल्या आहेत.

तसेच, भटक्या श्वानांच्या तक्रारींच्या अनुषंगाने कार्यवाही करण्याकरीता बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रात श्वान नियंत्रण विभागांतर्गत मस्जिद बंदर, मुलुंड, वांद्रे व मालाड या ठिकाणी श्वान अनुज्ञापन आस्थापना कार्यरत आहेत.

त्याचप्रमाणे, बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातील भटक्या श्वानांचे दरवर्षी रेबीज लसीकरण करणे, तसेच श्वान निर्बीजीकरण व रेबीज लसीकरण कार्यक्रमांत अधिकाधिक संस्थांचा सहभाग वाढविण्याकरीता प्रयत्न सुरु असल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

यवतमाळ शहरातील गेडामनगर परिसरातील अतिक्रमणे हटविण्याबाबत

(३९) * १४८४४ श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रसाद लाड, डॉ.रणजित पाटील, श्री.प्रवीण दटके, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.निलय नाईक, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.राजहंस सिंह, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.चंदूभाई पटेल : तारांकित प्रश्न क्रमांक १३३७० ला दिनांक २३ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गेडामनगर, यवतमाळ (जि.यवतमाळ) परिसरात सर्व्हे नं.१०४/३ मधील रिकाम्या जागेमध्ये श्री विश्वकर्मा गणेश मंदिराच्या बाजूला अतिक्रमण करण्यात आले असून, वाढत्या अतिक्रमणांमुळे व गुंडगिरीमुळे मंदिर समितीला लोकोपयोगी उपक्रम राबविण्यास, सौंदर्यीकरण व इतर कामे करण्यास अडथळा निर्माण होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मंदिर समिती व स्थानिक रहिवाशी यांनी संबंधित तहसिलदार, पोलीस अधीक्षक व नगरपरिषद यांच्याकडे याबाबत वारंवार तक्रार व पाठपुरावा करूनही अतिक्रमणे हटविण्याबाबत कारवाई करण्यात आली नाही, तसचे मा.विरोधी पक्षनेते, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांनी उपरोक्त परिसरातील अतिक्रमणे हटविण्याबाबत दिनांक २ फेब्रुवारी, २०२२ रोजी शासनाकडे पत्राद्वारे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर खुल्या जागेत मंदिर, घरे व दुकाने ही विनापरवानगी बांधण्यात आल्याचे नगरपरिषदेने कळविले असून तसेच नियमबाह्य व विकास नियंत्रण नियमावलीशी विसंगत आढळलेल्या बांधकामांवर महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ अंतर्गत कार्यवाही करण्याचे निर्देश देण्यात येवूनही कोणतीही कारवाई केली नाही, हे ही खरे आहे काय, कारवाईची सद्यःस्थिती काय आहे,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने अतिक्रमणे हटविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) यवतमाळ शहरातील गेडामनगर येथील नझूल शीट क्रमांक ३४, भूखंड क्रमांक ३, सर्व्हे नंबर १०४/३ सन १९७९ मध्ये अकृषिक केले असून त्याच्या अभिन्यास (ले-आऊट) मान्यतेनुसार १०,५०० स्के. फूट खुली जागा सोडण्यात आली. सदर खुल्या जागेवर विश्वकर्मा गणेश मंदिर, ८ कच्ची घरे व ४ पत्र्याची दुकाने असल्याचे दिसून येते. सदर खुल्या जागेत मंदिर, घरे व दुकाने ही विनापरवानगी बांधण्यात आल्याचे नगरपरिषदेने कळविले आहे.

(२) हे खरे आहे.

तत्कालिन मा.विरोधी पक्षनेते, विधानपरिषद यांनी दिनांक २ फेब्रुवारी, २०२२ रोजीच्या पत्रान्वये अशी मागणी केल्याचे दिसून येते.

(३) व (४) विकास नियंत्रण नियमावलीमधील तरतुदीनुसार अभिन्यासातील खुल्या जागेत सदरची बांधकामे अनुज्ञेय नसल्याचे सकृतदर्शनी दिसून येते.

त्यानुसार ही बाब तपासून जिल्हाधिकारी, यवतमाळ यांना चौकशी करून चौकशीअंती ही बांधकामे नियमबाह्य व विकास नियंत्रण नियमावलीशी विसंगत आढळल्यास महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ अंतर्गत कार्यवाही करण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत.

यासंदर्भात सदरची अतिक्रमणे काढून पर्यायी व्यवस्था करण्याबाबत नगरपरिषदेने अतिक्रमण धारकांना सूचना दिल्याचे कळविले असून शासनाच्या महसूल व वन विभागाकडील परिपत्रक दिनांक १० फेब्रुवारी, २००१ नुसार अनधिकृत बांधकामे पावसाळ्यात म्हणजेच ३० सप्टेंबर पर्यंतच्या कालावधीमध्ये तोडण्यात येऊ नयेत, असे निर्देश आहेत. त्यानुसार पावसाळ्यानंतर मोहिम राबवून सदरचे अतिक्रमण काढून घेण्याचे नगरपरिषदेचे नियोजन असल्याचे नगरपरिषद, यवतमाळ यांनी कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर जिल्ह्यातील रस्त्यांच्या कामांमध्ये गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(४०) * १४८५१ श्री.चंदूभाई पटेल : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर जिल्ह्यामध्ये सार्वजनिक बांधकाम विभागाने अस्तित्वात नसलेल्या गावांमध्ये रस्त्यांची कामे केल्याचे दाखवून बोगस देयके काढून गैरव्यवहार केल्याच्या तक्रारी शिवक्रांती संघटनेचे अध्यक्ष यांनी माहे जानेवारी, २०२२ ते मे, २०२२ या कालावधीत शासनाकडे केल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने गैरव्यवहार करणाऱ्या दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१) व (२) होय. अधीक्षक अभियंता, रायगड (सा.बां.) मंडळ, नवी मुंबई यांच्या अध्यक्षतेखाली चौकशी समिती स्थापन करण्यात आली आहे. सदर समितीने १८ गावांतील कामांची चौकशी केली असून उर्वरित गावांतील कामांची चौकशी सुरु आहे. प्राप्त १८ गावांतील कामांच्या चौकशी अहवालाच्या अनुषंगाने शासनाचे आर्थिक नुकसान आणि अनियमिततेस जबाबदार अधिकाऱ्यांविरुद्ध शिस्तभंगविषयक कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईत पावसाळ्यापूर्वी नालेसफाई करण्याबाबत

(४१) * १४२७२ श्री.राजेश राठोड : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२४७२ ला दिनांक १६ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईत पावसाळ्यापूर्वी नालेसफाई योग्यरित्या होत नसल्याने पूरपरिस्थिती निर्माण होत असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत करण्यात आलेल्या नालेसफाईच्या कामातील भ्रष्टाचाराची लाचलुचपत विभागामार्फत चौकशी करण्याबाबत तत्कालीन विरोधी पक्षनेता यांचे दिनांक २२/०६/२०१५ रोजीच्या पत्राद्वारे मागणी केली आहे, याप्रकरणी किती अधिकारी/कर्मचारी दोषी आढळून आले आहे, त्यांचेवर कोणती कारवाई करण्यात आली आहे, दोषी २० सेवानिवृत्त अपचारी कर्मचाऱ्यांबाबत त्यांच्या निवृत्ती वेतनातून दंडात्मक शिक्षेची कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय,
- (३) असल्यास, मुंबईमधील पुरस्थिती कमी करण्याकरीता ब्रिमस्टोवॅड प्रकल्पांतर्गत प्रगतीपथावर असलेली १३ कामे पूर्ण झाली आहेत काय, ब्रिमस्टोवॅड प्रकल्पांतर्गत प्रस्तावित एकूण ८ पर्जन्य जल-उदंचन केंद्रापैकी ६ पर्जन्य जल उदंचन केंद्रासाठी कंत्राटदाराची नियुक्ती करण्याकरीता प्रगतीपथावर असलेली निविदा प्रक्रिया पूर्ण झाली आहे काय, तसेच मोगरा येथील पर्जन्य जल-उदंचन केंद्रासाठी जागेच्या मालकीबाबत मा.न्यायालयाच्या आदेशानुसार सर्वेक्षण व आराखडे तयार करण्याचे प्रगतीपथावर असलेले काम पूर्ण झाले आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने नालेसफाईच्या कामामध्ये गैरव्यवहार करणाऱ्या दोषींवर कारवाई करून यावर्षी पावसाळ्यात पूरपरिस्थिती निर्माण होवू नये यासाठी मुंबईतील सर्वच नाल्यामधील गाळ पावसाळ्यापूर्वी काढण्याबाबत तसेच गाळ काढण्याची कामे योग्यरितीने होण्याबाबत तसेच त्यांचेवर देखरेख ठेवण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे नाही, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) नालेसफाईच्या कंत्राटाच्या अनुषंगाने प्राप्त झालेल्या तक्रारी विचारात घेऊन सन २०१५ मध्ये सदर कामकाजातील अनियमितांबाबत बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत प्राथमिक चौकशी करण्यात आली व चौकशीअंती खालीलप्रमाणे कारवाई करण्यात आली/येतआहे:-

कंत्राटदारांवरील कारवाई

- नालेसफाईच्या ३२ कंत्राट कामांमधील २४ कंत्राटदारांना कारणे दाखवा नोटीस बजावण्यात येऊन, २४ कंत्राटदारांपैकी २० कंत्राटदारांना ७ वर्षांकरिता व ४ कंत्राटदारांना ५ वर्षांकरिता काळ्या यादीत समाविष्ट करून त्यांची नोंदणी निलंबित करण्यात आली.
- सदर ३२ कंत्राटासंबंधी निदर्शनास आलेल्या अनियमिततांच्या अनुषंगाने एकूण २४ नालेसफाई कंत्राटदारांसह संबंधित २ व्ही.टी.एस. कंत्राटदार व ८ वजनकाटा कंत्राटदार यांच्याविरुद्ध आर्थिक गुन्हे विभागाकडे गुन्हा नोंदविण्यात आला असून, सद्यःस्थितीत सदर प्रकरणी नालेसफाई कंत्राटदार, व्ही.टी.एस. कंत्राटदार, वजनकाटा कंत्राटदार अशा एकूण २५ कंत्राटदारांविरुद्ध आर्थिक गुन्हे विभागामार्फत मा.अतिरिक्त मुख्य महानगर दंडाधिकारी, ४७ वे न्यायालय, एस्प्लनेड, मुंबई यांच्या न्यायालयात दोषारोपपत्र दाखल करण्यात आले आहे. सदर प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

अधिकारी/कर्मचारी यांचेवरील कारवाई

- बृहन्मुंबईतील पर्जन्य जलवाहिन्यांमधील कचरा/ गाळसफाई तसेच नालेसफाईच्या कामकाजात आढळून आलेल्या अनियमिततांच्या अनुषंगाने आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांच्या आदेशानुसार १४ कर्मचाऱ्यांना निलंबित करण्याचे आदेश दिले होते.
 - सदर १४ कर्मचाऱ्यांपैकी १३ कर्मचाऱ्यांना महानगरपालिका सेवेतून निलंबित करण्यात आले व एक कर्मचारी सेवानिवृत्त झालेला असल्याने त्याला महापालिकेच्या सेवेतून निलंबित करता आले नव्हते.
 - निलंबित करण्यात आलेल्या १३ कर्मचाऱ्यांपैकी एक अपचारी कर्मचाऱ्याबाबत वयाच्या ५५ वर्षांपुढील सेवासातत्य प्रशासनाने नाकारल्याची बाब लक्षात घेऊन मा.उच्च न्यायालयाने त्याच्याविरुद्ध खात्यांतर्गत चौकशी रद्द करण्याबाबत निर्देश दिले. सदर निर्णयाविरुद्ध पुनर्विलोकनासाठी मा.उच्च न्यायालयात महानगरपालिका प्रशासनामार्फत अर्ज सादर करण्यात आला असता, मा.न्यायालयाने त्यांचा पूर्वीचा निर्णय कायम ठेवल्याने सदर कर्मचाऱ्याविरुद्धची खात्यांतर्गत चौकशी रद्द करण्यात आली.
 - त्यानुसार पहिल्या टप्प्यात १३ व दुसऱ्या टप्प्यात ८० अशा एकूण ९३ अपचारी कर्मचाऱ्यांवर सर्वकष चौकशीची कारवाई पूर्ण करण्यात आली असून, एकूण ९० अपचारी कर्मचाऱ्यांवर (२० सेवानिवृत्त कर्मचाऱ्यांसह) दंडात्मक शिक्षेचे शिक्षादेश बजाविण्यात आले आहेत. उर्वरित ३ अपचारी कर्मचाऱ्यांचे दरम्यानच्या कालावधीत निधन झाले असल्याने त्यांचेबाबत दुसऱ्या टप्प्यात बजाविण्यात आलेले दोषारोपपत्र वगळण्यात आले आहे.
 - शिक्षादेश बजाविण्यात आलेल्या एकूण ९० कर्मचाऱ्यांपैकी पहिल्या टप्प्यात निलंबित करण्यात आलेल्या ८ कर्मचाऱ्यांनी शिक्षादेशाविरुद्ध अपील अर्ज सादर केले असून, सदर प्रकरणी दोन उपायुक्त यांची अपिलीय अधिकारी म्हणून नेमणूक करण्यात आली आहे.
- (३) ब्रिमस्टोवॅड प्रकल्पांतर्गत प्रगतीपथावर असलेली एकूण १३ कामे अद्यापि पूर्ण झालेली नसून, ती प्रगतीपथावर आहेत.

ब्रिमस्टोवॅड प्रकल्पांतर्गत प्रस्तावित एकूण ८ पर्जन्य जलउदंचन केंद्रांपैकी ६ पर्जन्य जल उदंचन केंद्रे कार्यान्वित झालेली आहेत व उर्वरित २ पर्जन्य जल उदंचन केंद्रांपैकी माहुल येथील पर्जन्य जल उदंचन केंद्र बांधण्यासाठी कंत्राटदाराची नेमणूक करण्यात आली असून त्यासाठी नियोजित केलेल्या जागेचे अधिग्रहण करण्याची प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर सदर कामाच्या कंत्राटदारास बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत इरादापत्र देण्यात येणार आहे.

मोगरा येथील पर्जन्य जल उदंचन केंद्रासाठी कंत्राटदाराची नेमणूक करण्यात आली असून, सर्वेक्षण व आराखडे या कामाकरीता अंशतः कार्यादेश देण्यात आला असून, सदर कामे प्रगतीपथावर आहेत. सदर प्रकरणी पर्यावरण विषयक मंजूरी प्राप्त झाल्यानंतर उदंचन केंद्र बांधण्याकरीता कार्यादेश देण्यात येणार असल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातील पावसाळ्यापूर्वीची नालेसफाईची कामे पूर्ण करण्यात आली असून, नालेसफाईच्या कामात सुनियोजन व पारदर्शकता यावी याकरीता सदर काम प्रगतीपथावर असताना त्याची तपशीलवार माहिती बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आली आहे.

या वर्षी प्रत्येक नाल्यातील गाळ काढण्याचे, उचलण्याचे व वाहतुकीचे फोटो/व्हिडीओ पावसाळ्यापूर्वीची नालेसफाईची कामे प्रगतीपथावर असताना बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आले आहेत.

तसेच, नाल्यातून काढण्यात येणारा गाळ भरून क्षेपणभूमीच्या ठिकाणी खाली करणाऱ्या वाहनांची वाहन ट्रेकींग प्रणालीदेखील संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. त्यामुळे नागरिक देखील नालेसफाईच्या कामकाजावर देखरेख ठेवू शकत आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अकोला जिल्ह्यातील व्याळा ते बाळापूर दरम्यानच्या राष्ट्रीय महामार्गातील मुख्य रस्ता शेतकऱ्यांसाठी खुला करून देण्याबाबत

(४२) * १४९३२ श्री.अमोल मिटकरी : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला जिल्ह्यातील व्याळा ते बाळापूर राष्ट्रीय महामार्ग चौपदरीकरणाच्या कामात रस्त्याच्या दोन्ही बाजूला भिंत उभारण्यात आल्यामुळे मुख्य रस्ते बंद होऊन शेतकऱ्यांना शेतामध्ये वाहने, जनावरे नेणे अशक्य झाले असून खरिप हंगामात शेतकऱ्यांना अनेक समस्यांना सामोरे जावे लागणार आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने व्याळा ते बाळापूर राष्ट्रीय महामार्गातील मुख्य रस्ता शेतकऱ्यांसाठी खुले करून देण्याबाबत किंवा पर्यायी उपाययोजना करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१) व (२) अमरावती चिखली चौपदरीकरणाचे काम केंद्र शासनाच्या अखत्यारित असून भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण यांचेमार्फत करण्यात येत आहे.

प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, अमरावती अंतर्गत अकोला जिल्ह्यामध्ये

१) अमरावती ते कुरणखेड कि.मी. १६६.०० ते कि.मी. २२०.००

२) कुरणखेड ते शेळद कि.मी. २२०.०० ते कि.मी. २७०.००

३) शेळद ते नांदुरा कि.मी. २७०.०० ते कि.मी. ३१५.००

या तीन प्रकल्पाचे काम सुरु असून अकोला जिल्ह्यांतर्गत या प्रकल्पाची लांबी १०१ कि.मी. आहे.

सदर तीन प्रकल्पामध्ये करारनाम्याच्या स्कोपप्रमाणे अधिग्रहीत जमीनीच्या संरक्षणासाठी संरक्षण भिंत उभारण्यात येत आहे. रस्त्यालगत शेतकरी/प्रतिष्ठाने यांच्या शेत परिसरामध्ये जाणे सोईस्कर व्हावे याकरीता पोच मार्गाची तरतूद आहे. त्यांना ५ ते १० मिटरची ओपनिंग देण्यात आलेली आहे. त्यामुळे

शेतामध्ये जाण्यास रस्ता बंद झाला ही बाब खरी नाही. ज्या कोणा शेतमालकाला पोचमार्ग बदलून हवा असल्यास तसा बदल पण करण्यात येतो, त्यामुळे शेतकऱ्यांना अनेक समस्यांना सामोरे जावे लागेल, हे खरे नसल्याचे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, अमरावती यांनी कळविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या सर्व रुग्णालयांतील परिचारिकांची पदे भरण्याबाबत

(४३) * १३९४३ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रमेश कराड : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या सर्व रुग्णालयांमधील बेडची संख्या, रुग्णसंख्या, निर्माण केलेले नवीन वॉर्ड, उपलब्ध केलेल्या सोयी यामुळे रुग्णांच्या प्रमाणात परिचारिकांची आवश्यक संख्या अपुरी पडत असून रुग्णांना आरोग्य सेवा मिळत नसल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी महानगरपालिका प्रशासनाकडे पत्रव्यवहार करुनही बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या रुग्णालयात आवश्यक परिचारिकांची पदे भरण्याबाबत कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करुन बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या सर्वच रुग्णालयांमध्ये आवश्यक परिचारिकांची पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१), (२) व (३) माहे एप्रिल/मे, २०२० मध्ये कोविड-१९ चा प्रादुर्भाव वाढत असल्याच्या काळात, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेत ३१४ परिचारीकांची भरती करण्यात आली आहे. तसेच कोविड सेंटरमध्ये आवश्यकता होती तेथे कंत्राटी पध्दतीने परिचारीकांची भरती करण्यात आली होती.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या रुग्णालये/प्रसुतीगृहे येथे सुरु करण्यात आलेल्या नवीन विभागांत कंत्राटी पध्दतीने परिचारीकांची भरती करण्यात आली आहे.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेत सद्यःस्थितीत एकूण ६०८ परिचारीकांची पदे रिक्त असून, ९३ पदे कंत्राटी पध्दतीने भरण्यात आली आहेत. सदर ६०८ रिक्त पदांची बिंदुनामावली पडताळणी सुरु असून, सदर रिक्त पदे भरण्याबाबतची कार्यवाही सुरु आहे, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे महानगरपालिकेत बीएसयूपी योजनेंतर्गत गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(४४) * १३८२८ अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.परिणय फुके : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे महानगरपालिकेने बीएसयूपी योजनेंतर्गत उभारलेल्या प्रत्येक घराचा खर्च रुपये ९ लाख अपेक्षित असताना घराचा खर्च रुपये १३ लाख आकारून रुपये २५० कोटींचा गैरव्यवहार केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, रुपये ५६८ कोटींच्या खर्चाला मंजूरी असताना रुपये ८०० कोटी खर्च केले असून बीएसयूपी योजनेच्या घरांचे कामही निकृष्ट दर्जाचे झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने ठाणे महानगरपालिकेने अतिरिक्त खर्च केल्याच्या कामाबाबत तसेच घरांच्या निकृष्ट दर्जाच्या बांधकामाबाबत कंत्राटदारावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१), (२) व (३) ठाणे महानगरपालिकेत केंद्र पुरस्कृत बीएसयूपी योजनेची अंमलबजावणी सन २००७ पासून करण्यात येत आहे.

सदर योजनेंतर्गत केंद्र, राज्य, महानगरपालिका व लाभार्थी यांचा हिस्सा ठरविण्यात आला आहे. सदर योजनेंतर्गत महानगरपालिकेमार्फत केंद्र शासनाकडे सन २००५-०६, २००७-०८, २०१०-११ च्या दरसूचीवर आधारित अनुक्रमे डि.पी.आर-१, २, ३ व ४ चे अंदाज खर्च पाठविण्यात आले होते. सदर योजने अंतर्गत मुळतः डी.पी.आर-१, २, ३ व ४ यांच्या एकूण रुपये ५६८.८९ कोटींच्या प्रकल्प खर्चास मंजूरी प्रदान करण्यात आली आहे. तथापि, सदर प्रकल्पाच्या प्रत्यक्ष अंमलबजावणी दरम्यान झोपडपट्टीधारकांकडून होणारा विरोध, न्यायालयीन दावे, प्रकल्प भूखंडावरील अडचणी, केलेला जागा बदल, डी.एस.आर दरांमधील तफावत, त्यातील भाववाढ इ. कारणांमुळे सदर प्रकल्पांतर्गत बांधण्यात आलेल्या ६३४३ सदनिकांवर आजतागायत रुपये ८१७.४३ कोटी खर्च झाल्याची बाब ठाणे महानगरपालिकेने कळविली आहे. डीपीआर निहाय प्रती सदनिका खर्च वेगवेगळा आहे.

तसेच त्याचप्रमाणे एकूण ४ टप्प्यातील प्रकल्पांतर्गत प्रति सदनिका सरासरी रुपये १२.८८ लक्ष खर्च झाला आहे, ही वस्तुस्थिती आहे.

सदर योजनेच्या प्रत्यक्ष अंमलबजावणीकरीता महानगरपालिकेच्या हिस्स्यापोटी रुपये ६२१.३१ कोटी एवढा खर्च झाला आहे. सदर खर्चापैकी १६३.४८ कोटी इतका खर्च प्रकल्पाच्या पायाभूत सुविधांसाठी करण्यात आला आहे.

बीएसयूपी प्रकल्पातील सदनिकांच्या दर्जाच्या अनुषंगाने वेळोवेळी नोडल एजन्सीमार्फत त्रयस्थ तांत्रिक लेखापरिक्षणाद्वारे तांत्रिक चाचण्या करण्यात आल्या असून केंद्रशासनाच्या व राज्य शासनाच्या संबंधित प्रतिनिधींकडून वेळोवेळी पाहणी झाल्याचे महानगरपालिकेने कळविले आहे. सदर इमारतीच्या बांधकामाचा दोष-दायित्व कालावधी संपला असून संबंधित कंत्राटदारावर कारवाई करण्याची आवश्यकता नसून लाभार्थींना सदनिका मालकी तत्वावर देण्यात आल्यामुळे त्या त्या इमारतीच्या रहिवाशांच्या सोसायटीमार्फत इमारतींची देखभाल करणे आवश्यक असल्याचे ठाणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर शहर व ग्रामीण भागातील तलावांची देखभाल, दुरुस्ती
व सौंदर्यीकरण करण्याबाबत**

(४५) * १४८५९ श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नागपूर शहर व ग्रामीण भागातील फुटाळा, गांधीसागर, सक्करदरा, गोरेवाडा, सोनेगांव, नाईक तलाव, लेंडीतलाव, पांढराबोडी, अंबाझरी, नवी मंगळवारी, पोलीस लाईन टाकळी, संजय गांधीनगर, रहाटे कॉलनी इ. तलावांची देखभाल, दुरुस्ती व सौंदर्यीकरणअभावी दुरवस्था नागपूर महानगरपालिका व नागपूर सुधार प्रन्यासने केलेल्या दुर्लक्षामुळे झाल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शहरालगतचे २००२ चे असलेले वाडी, हिंगणा भागातील अनेक तलाव गुगल मॅप वरून नाहीसे झाले असून शहराचा विकास, आधुनिकीकरण व वाढत्या शहरीकरणामुळे तलावाचे क्षेत्रफळ कमी होवून तलावास डबक्याचे स्वरूपात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, ऐतिहासिक वारसा असलेल्या ११ पैकी फक्त २ तलावाचे काम सुरु असल्यामुळे इतर सर्वच तलावांच्या देखभाल, दुरुस्तीचा प्रश्न निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने नागपूर शहर व ग्रामीण भागातील सर्वच तलावांसाठी निधी उपलब्ध करून तलावांची देखभाल, दुरुस्ती व सौंदर्यीकरण करण्याबाबत कोणत कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) व (४) हे खरे नाही.

नागपूर शहरातील एकूण ११ तलावांपैकी गांधीसागर, सक्करदरा व सोनेगाव या ३ तलावांचे सौंदर्यीकरणाचे काम प्रगतीपथावर आहे. फुटाळा तलाव सौंदर्यीकरणाचे काम सार्वजनिक बांधकाम विभाग, महाराष्ट्र शासन व महामेट्रो यांचेमार्फत करण्यात येत असून प्रगती पथावर आहे.

पोलीस लाईन टाकळी तलाव संवर्धन करीता स्थानिक खासदार विकास निधीतून रुपये ५०.०० लक्षची तलाव संवर्धन व संबंधित कामे पूर्ण करण्यात आली आहे.

अंबाझरी तलावांतर्गत धरण सुरक्षेच्या दृष्टीने सिंचन विभागांतर्गत कामे प्रगती पथावर आहे.

नाईक तलाव संवर्धन प्रकल्पाकरीता निरी या संस्थेस कार्यादेश देण्यात आला असून निरी या संस्थेकडून करारनामा अंतिम टप्प्यात आहे.

नागपूर महानगरपालिकेमार्फत नाईक, लेंडी, बिनाकी मंगळवारी व पोलीस लाईन टाकळी तलावाच्या पुनरुज्जीवनाचे प्रकल्प अमृत २.० अभियानांतर्गत अमृत २.० प्रणालीवर सादर केले आहेत. तथापि, सदर ४ प्रकल्पांपैकी लेंडी तलाव व नाईक तलावांच्या प्रस्तावास अमृत २.० अभियानांतर्गत गठित करण्यात आलेल्या राज्य उच्चाधिकार सुकाणू समितीने (SHPS) मंजूरी दिलेली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नवी मुंबई महानगरपालिकेतील स्वच्छ सर्वेक्षण २०२१ च्या कामांमध्ये
गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(४६) * १४६५८ श्री.सुरेश धस : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२२४३ ला दिनांक ५ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नवी मुंबई महानगरपालिकेमार्फत नियमांचे उल्लंघन करुन संगनमताने घनकचरा, सार्वजनिक बांधकाम विभागांनी नियमबाह्य कामे करुन (केंद्रीय दक्षता आयोगाच्या मार्गदर्शक तत्वांविरुद्ध) गैरव्यवहार केला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, स्वच्छ सर्वेक्षण २०२१ मध्ये भिंती रंगवणे या कामासाठी आयुक्त, नवी मुंबई महानगरपालिका यांच्या मान्यतेनुसार निविदा न काढता रुपये ३ ते ४ लाखांच्या इतक्या कमी रकमेच्या निविदा काढून एका प्रभागास रुपये ३ कोटींची कामे दिली आहेत तसेच सदरहू कामे माहे मार्च, २०२१ पर्यंत करुन कामांच्या निविदा दिनांक १ एप्रिल, २०२१ नंतर प्रसिध्द करुन त्यांची देयके काढून गैरव्यवहार केला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, घनकचरा विभागात स्वच्छ सर्वेक्षण २०२१ मध्ये विभाग प्रमुख हे प्रतिनियुक्ती वरील अधिकारी असून त्यांना महानगरपालिकेत ३ वेळेस प्रतिनियुक्तीवर नियमबाह्यपणे प्रतिनियुक्ती देण्यात आली असून त्यांना मागील १३ वर्षांपासून घनकचरा विभागाचा पदभार देण्यात आलेला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, नवी मुंबईच्या घनकचरा विभागात साफसफाईचे कंत्राट देताना केंद्रीय दक्षता आयोगाचे मार्गदर्शक सूचनांचे पालन न करता विभाग प्रमुखांनी मर्जीतील कंत्राटदाराला कामे दिल्याप्रकरणी आयुक्त, नवी मुंबई, महानगरपालिका यांच्याकडे तक्रारी करुनही दोषींवर कोणतीही कारवाई न करता सहकार्य करीत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करुन दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) व (२) सन २०१४ पासून केंद्र शासनाने “स्वच्छ भारत अभियान” सुरू केले असून त्याअंतर्गत केंद्र शासनाने उपलब्ध करून दिलेल्या “टूल किट” नुसार नवी मुंबई महानगरपालिकेमध्ये प्राधान्याने कामे करण्यात आलेली आहेत.

नवी मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रात स्वच्छ सर्वेक्षण २०२१ करीता भिंती रंगविण्यासाठी त्या त्या क्षेत्रातील कामानुसार एकूण ५७२ कामांच्या विभाग स्तरावर सक्षम प्राधिकार्यांच्या मान्यतेने निविदा काढण्यात आलेल्या असून त्यामध्ये रुपये ०.८९ लाखापासून रुपये १४.१२ लाख रूपयांपर्यंतच्या निविदांचा समावेश आहे. याबाबत विहित कार्यपध्दती राबविण्यात आलेली आहे.

कोरोना (Covid-१९) मुळे सन २०२१ चे स्वच्छ सर्वेक्षण जुलै २०२१ पर्यंत लांबले होते. त्यामुळे मार्चनंतरही काही कामे करण्यात आली होती.

कामे पूर्ण झाल्याची खात्री करूनच सर्व बिले प्रदान करण्यात आली असल्याचे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) श्री.बाबासाहेब राजळे, पशुधन विकास अधिकारी वर्ग-१ हे सन २००५ पासून वेळोवेळी नवी मुंबई महानगरपालिकेच्या आस्थापनेवर शासन मान्यतेने प्रतिनियुक्तीने कार्यरत आहेत, ही वस्तुस्थिती आहे. त्यांनी नवी मुंबई महानगरपालिकेमध्ये यापूर्वी आरोग्य विभागात काम केले असून सद्या ते घनकचरा विभागामध्ये उपायुक्त म्हणून काम पहात आहेत.

(४) अशा आशयाच्या तक्रारी काही कंत्राटदारांकडून आयुक्त, नवी मुंबई महानगरपालिका यांचेकडे प्राप्त झाल्या होत्या.

नवी मुंबई महानगरपालिकेच्या घनकचरा विभागात साफसफाईसाठी कंत्राट देतांना एकूण ९६ गटात निविदा काढण्यात आलेल्या आहेत.

सर्व निविदा प्रक्रिया ऑनलाईन पध्दतीने राबविण्यात आलेल्या असून, मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या बर्मन कमिटीच्या शिफारशीनुसार ठरविल्याप्रमाणे बीटनिहाय कामे करण्यात येत आहेत. तसेच, केंद्रीय दक्षता आयोगाच्या कोणत्याही मार्गदर्शक तत्वांचे उल्लंघन केले नसल्याचे, नवी मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

कांदिवली (पू.) (मुंबई) येथील अवैध वृक्षतोड करणाऱ्या दोषींवर कारवाई करण्याबाबत

(४७) * १४१६७ डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कांदिवली (मुंबई) पूर्वेतील गणेश नगर, समता नगर पोलीस ठाण्यासमोरील विभागात व्यापाऱ्यांनी झाडांची वृक्षतोड करून अन्य दोन झाडांच्या खोडांमध्ये विषारी औषध टाकल्याची घटना माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी अखिल भारतीय मानवाधिकार नागरिक विकल्पचे कांदिवली पूर्व अध्यक्ष यांनी महापालिकेच्या आर दक्षिण विभागाचे सहायक आयुक्त तसेच सहायक उद्यान अधीक्षक यांच्याकडे निवेदनाद्वारे तक्रार केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने कांदिवली (मुंबई) पूर्वेतील अवैध वृक्षतोड करणाऱ्या दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) सदर प्रकरणी समता नगर पोलीस ठाणे, कांदिवली (पूर्व) येथे संबंधित दोषींविरुद्ध अदखलपात्र गुन्हा नोंद क्रमांक १४१५/२०२२, दिनांक २२/०४/२०२२ अन्वये दाखल करण्यात आला असून, प्रथम खबरी अहवाल (एफ.आय.आर.) दाखल करण्याकरीता समता नगर पोलीस ठाणे यांना दिनांक २४/०६/२०२२ रोजीच्या पत्रान्वये कळविण्यात आले आहे, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईत दरड कोसळून होणारी जीवित आणि वित्तहानी रोखण्याकरीता उपाययोजना करण्याबाबत

(४८) * १४०६३ श्री.राजहंस सिंह : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील दरडी कोसळून होणाऱ्या दुर्घटनेवर उपाययोजना करण्यासाठी दिनांक १९ सप्टेंबर, २०११ रोजी तत्कालीन मा.मुख्यमंत्री यांनी कृती आराखडा तयार करण्याचे आदेश नगरविकास विभागास देऊनही

विभागाने आदेशाची अंमलबजावणी केली नसल्याने मागील ११ वर्षांपासून याबाबत राज्य शासन गंभीर नसल्याचा आरोप लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने अद्यापपर्यंत संरक्षण भिंतीच्या कामाकरीता रुपये ३०० कोटी खर्च केले असून यामध्ये दरडग्रस्तांचे पुनर्वसन होऊ शकले असते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, दिनांक १७ एप्रिल, २०१० रोजी सर्वसमावेशक सर्वेक्षण करणाऱ्या मुंबई झोपडपट्टी सुधार मंडळाने शासनाला केलेल्या शिफारसीनुसार मुंबईतील ३६ पैकी २५ मतदार संघात २५७ ठिकाणी डोंगराळ भाग धोकादायक म्हणून वर्गीकृत केला असून सदर भागातील २२ हजार ४८३ झोपड्यांपैकी ९६५७ झोपड्यांना प्राधान्याने स्थानांतरित करावे तसेच उर्वरित झोपड्यांना टेकड्यांच्या आजुबाजूला तटबंदी बनवून संरक्षित करण्याचे प्रस्तावित केले होते, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत माहिती अधिकार कार्यकर्ते यांनी तत्कालीन मा.मुख्यमंत्री यांनी दिलेल्या आदेशानुसार कृती आराखडा तयार करून कायमस्वरूपी पुनर्वसन करत टेकड्या, डोंगर परिसर संरक्षित करण्याची विनंती शासनाकडे दोन वेळा केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मुंबईत दरडी कोसळून होणारी जीवित आणि वित्तहानी रोखण्याकरीता उपाययोजना करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) व (२) डोंगर उतारावरील ३२७ धोकादायक ठिकाणांवरील २२,४८३ झोपड्यांपैकी किती झोपड्यांचे आहे त्याच ठिकाणी पुनर्वसन करणे शक्य आहे व किती झोपड्यांचे अन्य ठिकाणी पुनर्वसन करावे लागेल यादृष्टीने माहिती मिळण्यासाठी तज्ञ नगररचनाकार यांच्या मदतीने कृती आराखडा तातडीने तयार करणेबाबत नगरविकास (नगररचना)/झोपडपट्टी पुनर्वसन यांना निदेश दिले होते.

यानुषंगाने नगरविकास विभागाने झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाच्या आस्थापनेवर नगररचना विषयात तज्ञ अधिकारी कार्यरत असल्याने, बैठकीत ठरल्याप्रमाणे झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाने कृती आराखडा तयार करणेबाबत गृहनिर्माण विभागास कळविण्यात आले आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) अशा आशयाची निवेदने प्राप्त झाली आहेत, हे खरे आहे.

(५) व (६) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या आपत्कालीन व्यवस्थापन विभागामार्फत दरडी कोसळण्याची संभाव्य ठिकाणे असलेल्या विभागातून प्राप्त माहिती एकत्रित करून सन २०१७ मध्ये बृहन्मुंबईतील एकूण २९९ ठिकाणांचे शास्त्रीय पध्दतीने सर्वेक्षण करण्याकरीता भारतीय भौगोलिक सर्वेक्षण विभागाची मदत घेण्यात आली. सन २०१८ मध्ये भारतीय भौगोलिक सर्वेक्षण विभागाने २९९ पैकी २४९ संभाव्य दरडी कोसळण्याच्या ठिकाणांचे सखोल व शास्त्रीय पध्दतीने सर्वेक्षण करून त्यांचे ५ उपप्रकारांमध्ये विभाजन केले. या ५ उपप्रकारांमध्ये ४६ ठिकाणे अतिधोकादायक, २५ ठिकाणे मध्यम धोकादायक, ४० ठिकाणे कमी धोकादायक व १४३ ठिकाणे धोका नसलेली निश्चित करण्यात आली आहेत.

स्थानिक लोकप्रतिनिधींमार्फत जिल्हाधिकारी उपनगरे यांना १२८६ ठिकाणी संरक्षण भिंत बांधणे आवश्यक असल्याबाबतची यादी देण्यात आली असून, सदर यादी पडताळून किती ठिकाणी संरक्षक भिंत बांधण्यात यावी याची निश्चित करण्याची विनंती भूस्खलन तांत्रिक समितीस करण्यात आली आहे.

सदर समितीची बैठक दिनांक १३/०५/२०२२ रोजी झाली असून, सदर बैठकीत संभाव्य भूस्खलनाच्या ठिकाणी आधीच्या २४ तासात २०० ते २५० मिमी इतक्या पावसाची नोंद झाली असल्यास सुरक्षिततेचा उपाय म्हणून तेथील नागरिकांचे जवळच्या तात्पुरत्या निवाऱ्यात स्थलांतर करणे, संरक्षक भिंत बांधताना लक्षात घ्यावयाच्या बाबी, नागरिकांमध्ये करावयाची जनजागृती इत्यादीबाबत निर्देश दिले आहेत.

भारतीय भौगोलिक सर्वेक्षण विभाग तसेच, भूस्खलन तांत्रिक समितीने सुचविलेल्या उपाययोजनांची अंमलबजावणी करण्याकरीता जिल्हाधिकारी (मुंबई शहर व उपनगरे), म्हाडा, सार्वजनिक बांधकाम विभाग तसेच बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या संबंधित विभागांना कळविण्यात आले आहे.

मुंबईतील सर्व विहिरींची तसेच भूजलाची नोंद करण्याबाबत

(४९) * १४६७७ श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई शहर आणि उपनगरात अस्तित्वात असलेल्या २९ हजारांपेक्षा जास्त पाण्याच्या विहिरी/बोरविहिरींवर अतिक्रमण झाल्याने हजारो विहिरी बंद (लुप्त) झाल्या असून विहिरीची नोंद तसेच भूजलाची नोंद नसल्यामुळे मुंबईत रुपये ३ हजार कोटीपेक्षा जास्त किंमतीच्या पाण्याची सर्रासपणे लूट झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महानगरपालिका प्रशासनाकडून पाणी वापराबाबत अद्याप धोरण निर्धारित करण्यात आले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, विहिरी बुजवून त्यावर अनधिकृत बांधकाम करण्यासाठी जमिनी हडप करण्याचे काम जमीन माफियांकडून होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने जमीन माफियांवर कारवाई करून मुंबईतील सर्व विहिरींची तसेच भूजलाची नोंद होण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) अशा आशयाची कोणतीही माहिती बृहन्मुंबई महानगरपालिकेस प्राप्त झालेली नाही.

(२) मुंबईच्या विद्यमान भूजल संसाधनाच्या वापराची क्षमता लक्षात घेऊन वैज्ञानिकदृष्ट्या अभ्यास करून पाणी वापराचे धोरण निर्धारित करण्याच्या अनुषंगाने उचित कार्यवाही करण्याची विनंती पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभागास करण्यात आली आहे.

तसेच, मुंबई शहर व उपनगरात बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत पाणीपुरवठा करण्यात येतो. मुंबई शहर व उपनगरात अस्तित्वात असलेल्या विहिरींमधील पाण्याचा वापर पिण्याव्यतिरिक्त कामांकरीता करण्यास परवानगी देण्यात येते, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) व (४) अनधिकृतपणे विहिरी बुजविण्याचा प्रकार निदर्शनास आल्यास बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ५३ अन्वये कारवाई करण्यात येते.

सद्यःस्थितीत बुजविण्यात आलेल्या ३९ विहिरींपैकी २७ विहिरींबाबत पुढील कार्यवाही सुरु आहे व १२ विहिरींबाबत पुढील कार्यवाही करण्याकरीता झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणास कळविण्यात आले आहे.

काही बुजविलेल्या विहिरींच्या जागेवर/भूखंडावर महानगरपालिकेच्या इमारत प्रस्ताव विभागाने परवानगी दिल्याचे व काही ठिकाणी विकासकांनी विहिर पुनर्स्थापित केल्याचे तसेच काही ठिकाणी त्याच भूभागावर विकासकाद्वारे पर्यायी विहिरीचे बांधकाम केल्याचे दिसून येते, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

राजेन्द्र भागवत
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.